

GRUPA KAPITAŁOWA
STELMET SPÓŁKA AKCYJNA
**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE
FINANSOWE**
ZA OKRES OD 01.10.2018 DO 30.09.2019

Zielona Góra, 23 stycznia 2020 r.

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE OGÓLNE	2
1.1. Informacje o jednostce dominującej oraz Grupie Kapitałowej oraz skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym	2
1.2. Skład Grupy Kapitałowej	3

2. INFORMACJE O PODSTAWIE SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO, WALUCIE SPRAWOZDAWCZEJ, ZASTOSOWANYM POZIOMIE ZAOKRĄGLEŃ ORAZ ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁANOŚCI	5
2.1. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	5
2.2. Zmiany standardów i interpretacji	5
2.3. Waluta sprawozdawcza oraz zastosowany poziom zaokrągleń	10

3. ZASADY RACHUNKOWOŚCI	11
3.1. Zasady ogólne	11
3.2. Konsolidacja	12
3.3. Szczegółowe zasady wyceny aktywów i pasywów	13

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ NA DZIEŃ 30.09.2019	23
--	-----------

SKONSOLIDOWANY SPRAWOZDANIE Z WYNIKU FINANSOWEGO ZA OKRES OD 01.10.2018 DO 30.09.2019	25
--	-----------

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ZA OKRES OD 01.10.2018 DO 30.09.2019	26
--	-----------

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZA OKRES OD 01.10.2018 DO 30.09.2019	27
--	-----------

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA OKRES OD 01.10.2018 DO 30.09.2019	29
---	-----------

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO ZA OKRES OD 01.10.2018 DO 30.09.2019	30
--	-----------

1. Segmenty operacyjne	30
2. Inwestycje	32
3. Wartość firmy	32
4. Wartości niematerialne	34
5. Rzeczowe aktywa trwałe	35
6. Nieruchomości inwestycyjne	37
7. Aktywa i zobowiązania finansowe	38
8. Podatek odroczone	45
9. Zapasy	47
10. Należności	48
11. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	49
12. Kapitał własny	49
13. Zobowiązania i rezerwy pracownicze	51
14. Pozostałe rezerwy	52
15. Zobowiązania	53
16. Rozliczenia międzyokresowe	53
17. Przychody i koszty	54
18. Zyski i podatki	56
19. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych	57
20. Podmioty powiązane	58
21. Zobowiązania warunkowe i umowy gwarancji finansowych	58
22. Zarządzanie ryzykiem	59
23. Pozostałe wymagane informacje	63
24. Inne istotne sprawy	65
25. Zdarzenia po dniu bilansowym	66
26. Porównywalność danych	66

Informacje o jednostce dominującej oraz Grupie Kapitałowej oraz skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

Grupa Kapitałowa Stelmet S.A. (zwana dalej „Grupą STELMET” lub „Grupa Kapitałowa STELMET”) składa się na dzień bilansowy z jednostki dominującej Stelmet S.A. (zwanej dalej „spółką STELMET” lub „spółką dominującą STELMET”) i siedmiu spółek zależnych (bezpośrednio lub pośrednio).

Spółka dominująca STELMET powstała w dniu 30.06.2006 z przekształcenia Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością STELMET zgodnie z aktem notarialnym Repertorium A Numer 2178/2006 sporządzonym w Kancelarii Notarialnej Romana Śmiałka w Zielonej Górze dnia 11.05.2006 na podstawie Uchwały nr 1 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników „STELMET” Sp. z o.o. z dnia 09.03.2006 (akt notarialny Repertorium A nr 950/2006) i postanowieniem Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 29.06.2006 sygn. ZG.VIII NS-REJ.KRS/006388/06/523. Do dnia 29.06.2006 r. Spółka dominująca prowadziła działalność na podstawie umowy spółki sporządzonej w formie aktu notarialnego Repertorium A nr 6551/2000 w Kancelarii Notarialnej Aleksandry Romanowskiej w Zielonej Górze dnia 10.07.2000 r. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością rozpoczęła działalność gospodarczą w dniu 01.10.2000 r.

Od 30.06.2006 Spółka dominująca zarejestrowana jest w Sądzie Rejonowym w Zielonej Górze VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000259611.

Do dnia 29.06.2006 Spółka dominująca zarejestrowana była w Sądzie Rejonowym w Zielonej Górze VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000023827.

W dniu 06.12.2012 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy STELMET S.A. podjęło uchwałę o przekształceniu Spółki w spółkę komandytowo-akcyjną pod firmą „Stelmet II Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowo-akcyjna” (akt notarialny Rep. A nr 5922/2012).

W dniu 02.01.2013 przekształcenie zostało zarejestrowane w Sądzie Rejonowym w Zielonej Górze VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółka przekształcona została zarejestrowana nad numerem KRS 0000446248.

W dniu 08.01.2013 Zwyczajne Zgromadzenie Akcjonariuszy Stelmet II sp. z o.o. S.K.A. podjęło uchwałę o zmianie nazwy na „Stelmet Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowo-akcyjna” (skrótowa nazwa: Stelmet sp. z o.o. S.K.A.), a zmiana ta została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 10.01.2013.

Komplementariuszem przekształconej Spółki (prowadzącym jej sprawy) jest Stelmet Sp. z o.o. z siedzibą w Zielonej Górze, ul. Gorzowska 20 (KRS 0000395445) działająca poprzez swych prawidłowo umocowanych reprezentantów, w tym zarząd.

W dniu 23.05.2014 Nadzwyczajne Zgromadzenie Akcjonariuszy Stelmet sp. z o.o. S.K.A. podjęło uchwałę o przekształceniu Spółki w spółkę jawną pod firmą „Stelmet spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka jawna” (akt notarialny Rep. A nr 18212/2014) – skrótowa nazwa Stelmet sp. z o.o. sp.j.

W dniu 02.06.2014 przekształcenie zostało zarejestrowane w Sądzie Rejonowym w Zielonej Górze VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółka przekształcona została zarejestrowana nad numerem KRS 0000511790.

W dniu 11.08.2015 Zebranie Wspólników Stelmet sp. z o.o. sp.j. podjęło uchwałę o przekształceniu Spółki w spółkę akcyjną pod firmą „Stelmet Spółka Akcyjna” (akt notarialny Rep. A nr 4253/2015) – skrótowa nazwa Stelmet S.A.

W dniu 01.09.2015 przekształcenie zostało zarejestrowane w Sądzie Rejonowym w Zielonej Górze VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółka przekształcona została zarejestrowana nad numerem KRS 000057298.

Siedziba Spółki dominującej znajduje się w Zielonej Górze przy ul. Gorzowskiej 20.

Celem Spółki dominującej jest prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego w kraju i za granicą.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki dominującej jest wg PKD:

- produkcja wyrobów tartacznych,
- produkcja gotowych parkietów podłogowych,
- produkcja wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa,
- zakładanie stolarki budowlanej,

- wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych,
- produkcja opakowań drewnianych,
- naprawa i konserwacja pozostałego sprzętu i wyposażenia,
- produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wypalania,
- produkcja pozostałych wyrobów, gdzie indziej niesklasyfikowana,
- leasing finansowy,
- pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i fundusz emerytalnych,
- wynajem i dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych, gdzie indziej niesklasyfikowana,
- transport drogowy towarów,
- sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego,
- sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana,
- wynajem i dzierżawa pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli,
- wynajem i dzierżawa nieruchomości własnych lub dzierżawionych,
- produkcja pozostałych mebli,
- naprawa i konserwacja mebli i wyposażenia domowego.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Stelmet obejmuje okres **od 01 października 2018 do 30 września 2019** oraz zawiera dane porównawcze za okres od 01 października 2017 do 30 września 2018.

1.2.

Skład Grupy Kapitałowej

W skład Grupy Stelmet w roku obrotowym wchodziły następujące spółki zależne:

Nazwa jednostki	Siedziba	Główny zakres działalności	Nr KRS lub organ prowadzący rejestr	Metoda konsolidacji	Procentowy udział Grupy
MrGarden sp. z o.o.	Zielona Góra	produkcja i sprzedaż architektury ogrodowej	KRS 0000511160	pełna	100%
Stelmet IP sp. z o.o.	Zielona Góra	zarządzanie znakami towarowymi	KRS 0000559063	pełna	100%
UK Investment sp. z o.o.	Zielona Góra	działalność holdingów finansowych	KRS 0000520182	pełna	100%
SB Grange Holding Ltd	Wielka Brytania	działalność holdingów finansowych	Company No 09251513	pełna	100%
Grange Fencing Ltd	Wielka Brytania	sprzedaż architektury ogrodowej	Company No 01273959	pełna	100%
Pationvil Ltd *	Malta	działalność holdingów finansowych	Company No C 78957	pełna	100%
Yardland sp. z o.o.	Wrocław	działalność handlowa	KRS 0000641049	pełna	100%

* spółka w likwidacji

Podmiotem dominującym całej Grupy jest Stelmet S.A.

W dniu 01 października 2018 podjęto uchwałę o rozwiązaniu spółki zależnej Natur System Sarl. Zakończenie procesu rozwiązania spółki nastąpiło w dniu 25 marca 2019.

W dniu 14 stycznia 2019 Zarząd Stelmet S.A. podjął uchwałę o likwidacji spółki Pationvil Ltd (Malta). Planowane zakończenie procesu rozwiązania spółki to II kwartał roku obrotowego grupy 2019-2020. Obecnie oczekujemy na wykreślenie spółki z rejestru.

Dodatkowo spółka Stelmet SA posiada 25% akcji w kapitale zakładowym Zielonogórskiego Klubu Żużlowego S.S.A., jednakże podmiot ten nie ma istotnego wpływu na ocenę wysokości aktywów i pasywów, zysków i strat oraz sytuacji finansowej spółki Stelmet SA oraz całej Grupy Stelmet.

Skład Zarządu Spółki dominującej na dzień 30.09.2019 r. był następujący:

- Stanisław Bieńkowski – Prezes Zarządu
- Andrzej Trybuś – Wiceprezes Zarządu
- Piotr Leszkowicz – Członek Zarządu
- Dominika Bieńkowska – Członek Zarządu

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły zmiany w składzie Zarządu.

Skład Rady Nadzorczej na dzień 30.09.2019 r. był następujący:

- Przemysław Bieńkowski – Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Paweł Dąbek – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
- Andrzej Markiewicz – Sekretarz Rady Nadzorczej
- Małgorzata Bieńkowska – Członek Rady Nadzorczej
- Piotr Łagowski – Członek Rady Nadzorczej

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły zmiany w składzie Rady Nadzorczej.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz noty do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy Stelmet S.A. zostały sporządzone na dzień 30 września 2019 oraz zawierają dane porównawcze na dzień 30 września 2018. Skonsolidowane sprawozdanie z wyniku, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym oraz noty do skonsolidowanego sprawozdania z wyniku i noty do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych obejmują dane za okres 12 miesięcy zakończony dnia 30 września 2019 roku oraz dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku.

Czas trwania Spółki dominującej jest nieoznaczony.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Stelmet S.A. zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki dominującej dnia 23.01.2020.

2.

INFORMACJE O PODSTAWIE SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO, WALUCIE SPRAWOZDAWCZEJ, ZASTOSOWANYM POZIOMIE ZAOKRĄGLEŃ ORAZ ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁANOŚCI

2.1.

Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Stelmet obejmuje okres 12 miesięcy zakończony 30 września 2019 roku. Zostało sporządzone według zasad określonych przez Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) oraz Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzone przez UE.

Walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski, a wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy **założeniu kontynuowania działalności gospodarczej** przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego z wyjątkiem instrumentów pochodnych, które są wyceniane wg wartości godziwej.

2.2.

Zmiany standardów i interpretacji

Zmiany standardów lub interpretacji obowiązujące i zastosowane przez Grupę od 1 października 2018 roku

Nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, które obowiązują od 1 października 2018 roku oraz ich wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy:

- Nowy MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Nowy standard zastąpił dotychczasowy MSR 39. Zmiany wprowadzone przez standard w rachunkowości instrumentów finansowych obejmują przede wszystkim:

- inne kategorie aktywów finansowych, od których uzależniona jest metoda wyceny aktywów:
 1. wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
 2. wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody,
 3. wyceniane w wartości godziwej przez wynik (z opcją ujęcia skutków wyceny w pozostałych całkowitych dochodach dla instrumentów kapitałowych);
- przydział aktywów do kategorii dokonywany jest w zależności od modelu biznesowego odnoszącego się do danego składnika aktywów oraz charakteru przepływów z niego,
- nowe zasady rachunkowości zabezpieczeń odzwierciedlające w większym stopniu zarządzanie ryzykiem, zwiększające możliwość wyznaczenia instrumentów jako pozycje zabezpieczające oraz likwidujące sztywne zasady wyznaczania efektywności w przedziale 80-125%,
- nowy model utraty wartości aktywów finansowych oparty na przewidywanych stratach i powodujący konieczność szybszego ujmowania kosztów w wyniku finansowym; ujęcie straty z tytułu utraty wartości według dotychczasowych zasad następowało dopiero, gdy wystąpiły obiektywne dowody utraty wartości, takie jak znaczące trudności finansowe dłużnika lub niedotrzymanie warunków umowy, np. opóźnienie w spłacie; nowy model zakłada, że już od momentu ujęcia aktywa finansowego jednostka szacuje oczekiwane straty kredytowe za pomocą 3-stopniowego modelu opartego na zmianach ryzyka kredytowego; standard przewiduje uproszczenia m.in. dla należności handlowych i aktywów z tytułu umowy.

Zarząd Spółki Dominującej podjął decyzję, że zastosowanie MSSF 9 odbędzie się retrospektywnie bez korekty danych porównawczych ze względu na to, że nie byłoby to możliwe bez wykorzystania wiedzy pozyskanej post factum.

Skutki zmian zostały opisane poniżej

Do tej pory Grupa posiadała wyłącznie aktywa zakwalifikowane do kategorii „pożyczki i należności”. Zgodnie z nowym standardem wszystkie zostały zakwalifikowane jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie, ponieważ analiza przeprowadzona przez Grupę na dzień

pierwszego zastosowania standardu wykazała, że są utrzymywane w celu uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, a przepływy te są wyłącznie spłatą wartości nominalnej i odsetek. Zmiana kategorii nie wpłynęła na wartość aktywów Grupy oraz jej wynik finansowy.

Na dzień pierwszego zastosowania MSSF 9 kategorie i wartości bilansowe poszczególnych klas aktywów finansowych i zobowiązań finansowych były następujące:

	MSR 39		MSSF 9	
	Kategoria	Wartość bilansowa na 01.10.2018	Kategoria	Wartość bilansowa na 01.10.2018
Klasa aktywów finansowych				
Aktywa trwałe:				
Należności i pożyczki	pożyczki i należności	186	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	186
Pochodne instrumenty finansowe	wyceniane w wartości godziwej przez wynik	295	wyceniane w wartości godziwej przez wynik	295
Aktywa obrotowe:				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	pożyczki i należności	100 894	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	100 894
Pożyczki	pożyczki i należności	0	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	0
Pochodne instrumenty finansowe	wyceniane w wartości godziwej przez wynik	1 491	wyceniane w wartości godziwej przez wynik	1 491
Klasa zobowiązań finansowych				
Zobowiązania długoterminowe:				
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	177 520	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	177 520
Pochodne instrumenty finansowe	wyceniane w wartości godziwej przez wynik	311	wyceniane w wartości godziwej przez wynik	311
Pozostałe zobowiązania	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	1 145	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	1 145
Zobowiązania krótkoterminowe:				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	52 402	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	52 402
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	65 533	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	65 533
Pochodne instrumenty finansowe	wyceniane w wartości godziwej przez wynik	658	wyceniane w wartości godziwej przez wynik	658

Na sprawozdanie finansowe Grupy wpłynęły nieistotnie zmiany sposobu szacowania strat z tytułu ryzyka kredytowego dotyczącego należności, które zgodnie z MSR 39 były skategoryzowane jako „należności i pożyczki”, a zgodnie z MSSF 9 są wyceniane w zamortyzowanym koszcie. Grupa zbudowała model służący do szacowania oczekiwanych strat z portfela należności. Dla należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z umowy zastosowano uproszczoną wersję modelu zakładającą kalkulację straty dla całego życia instrumentu. Model dotyczący pozostałych aktywów zakłada dla instrumentów, dla których wzrost ryzyka kredytowego od pierwszego ujęcia nie był znaczący lub ryzyko jest niskie, ujęcie w pierwszej kolejności strat z niewykonania zobowiązania dla okresu kolejnych 12 miesięcy. Grupa przyjęła, że znaczny wzrost ryzyka następuje m.in. gdy przeterminowanie płatności przekracza 30 dni. Jeśli wzrost ryzyka kredytowego był znaczny, ujmuje się straty odpowiednie dla całego życia instrumentu. Grupa przyjmuje, że niewykonanie zobowiązania następuje, gdy przeterminowanie wynosi 90 dni lub wystąpiły inne okoliczności na to wskazujące.

Stelmet S.A. jako i Grupa posiada aktywa finansowe w postaci należności handlowych, a ich stan, jak również aktualna sytuacja odbiorców jest na bieżąco monitorowana. Głównymi odbiorcami spółki dominującej są duże sieci handlowe o stabilnej sytuacji finansowej. Sprzedaż opiera się na zawartych umowach ramowych. Należności od w/w odbiorców są w dużej mierze objęte polisą ubezpieczeniową. Na dzień 1 października 2018 roku odpis aktualizujący należności z tytułu dostaw i usług wynosił 4 046 tys. PLN.

Grupa wyodrębniła w sprawozdaniu z wyniku pozycje „Straty z tytułu oczekiwanych strat kredytowych”, które wcześniej prezentowane były w pozostałych kosztach operacyjnych. W pozycji tej Grupa prezentuje potencjalne straty, które mogłyby ponieść w przypadku pogorszenia sytuacji finansowej swoich odbiorców, co mogłoby skutkować nie otrzymaniem należności z tytułu sprzedanych produktów i usług.

- Nowy MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

Nowy standard zastąpił dotychczasowe MSR 11 i MSR 18 zapewniając jeden spójny model ujmowania przychodów. Nowy 5- stopniowy model uzależnia ujęcie przychodu od uzyskania przez klienta kontroli nad dobrem lub usługą. Ponadto standard wprowadza dodatkowe wymogi ujawniania informacji oraz wskazówki dotyczące kilku szczegółowych kwestii.

Grupa jest pionowo zintegrowanym producentem i dystrybutorem drewnianej architektury ogrodowej (DAO). Produkowane przez Grupę wyroby drewnianej architektury ogrodowej przeznaczone są do grodzenia, wyposażania i dekoracji ogrodów, parków, tarasów i innych przestrzeni o charakterze wypoczynkowo-rekreacyjnym. Grupa prowadzi działalność gospodarczą, sprzedając swoje wyroby w Polsce oraz za granicą. Produkty dostarczane są głównie do odbiorców w krajach UE, w tym Francji, Niemczech, Wielkiej Brytanii, oraz w Polsce. Istotnymi źródłami przychodów są także produkcja i sprzedaż ekologicznego paliwa jakim jest pellet drzewny, którego produkcja bazuje na produkcie ubocznym (trociny, zrębki) powstającym przy produkcji drewnianej architektury ogrodowej, a także sprzedaż samych produktów ubocznych (wióry, zrżyny, zrębki, trociny, kora).

Grupa ujmuje przychody w sprawozdaniu finansowym w taki sam sposób dla wszystkich segmentów operacyjnych (DAO, pellet, produkt uboczny). Z tytułu sprzedaży realizowanej do w/w odbiorców zawierane z nimi umowy zawierają należne im kwoty stałego wynagrodzenia, a także elementy zmienne związane z udzielaniem upustów, rabatów, skont. Także elementem zmiennym wynagrodzenia występującym w części umów z klientami są kary umowne i prowizje pośredników (agentów). Grupa prawidłowo identyfikuje wielkość rabatów, upustów i skonta, a także kar umownych i prowizji pośredników. MSSF15 wprowadza odmienną prezentację w rachunku zysków i strat szacowanych kar umownych i prowizji pośredników. Wdrożenie MSSF 15 nie wpłynęło na wielkość wyniku finansowego Grupy.

Zarząd Spółki dominującej podjął decyzję, że zastosowanie MSSF 15 odbędzie się retrospektywnie bez korekty danych porównawczych.

- Zmiana MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

Rada MSR w celu zapobieżenia niespójnemu stosowaniu nowego standardu uszczegółowiła zasady dotyczące następujących zagadnień:

- identyfikacja zobowiązania (wyjaśniono jak stosować koncepcję „odrębnego” towaru lub usługi),
- identyfikacja relacji zleceniodawca – agent,
- przeniesienie licencji w momencie lub w okresie czasu.

Ponadto dodano ułatwienia do przepisów przejściowych.

- Zmiana MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne”

Zmiana doprecyzowuje zasady, wedle których nieruchomość jest przeklasyfikowywana do lub z kategorii nieruchomości inwestycyjnych z lub do środków trwałych bądź zapasów.

Przed wszystkim zmiana klasyfikacji następuje, gdy zmieni się sposób użytkowania i zmiana ta musi być udowodniona. Standard wprost mówi, że zmiana intencji zarządu sama w sobie nie jest wystarczająca.

Zmianę standardu należy zastosować do wszystkich zmian w użytkowaniu, które nastąpią po wejściu w życie zmiany do standardu oraz do wszystkich nieruchomości inwestycyjnych posiadanych na dzień wejścia w życie zmiany standardu.

Zmiana standardu nie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, ponieważ Grupa bardzo rzadko dokonuje zmiany przeznaczenia nieruchomości inwestycyjnych.

- Nowa interpretacja KIMSF 22 „Transakcje walutowe i zaliczki”

Interpretacja określa, jaki kurs należy stosować w przypadku sprzedaży lub zakupu w walucie obcej, które poprzedzone są otrzymaniem lub uiszczeniem zaliczki w tej walucie. Zgodnie z nową interpretacją zaliczkę na dzień jej zapłaty należy ująć po kursie na ten dzień. Następnie w momencie ujęcia w rachunku zysków i strat przychodu osiąganego w walucie lub kosztu lub zakupionego składnika aktywów należy je ująć po kursie z dnia ujęcia zaliczki, a nie po kursie z dnia, gdy został ujęty przychód lub koszt lub składnik aktywów.

Nowa interpretacja nie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, gdyż Grupa przeprowadza wiele transakcji z kontrahentami zagranicznymi, ale nie dokonuje istotnych płatności zaliczkowych.

- Zmiana MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”

W związku z wejściem w życie w 2019 roku nowego standardu dotyczącego instrumentów finansowych (MSSF 9) Rada MSR wprowadziła przejściowe (do czasu wejścia w życie nowego standardu dotyczącego ubezpieczeń) zasady stosowania nowych zasad rachunkowości instrumentów w sprawozdaniach finansowych ubezpieczycieli. W przeciwnym wypadku ich wyniki byłyby narażone na sporą zmienność.

Zaproponowano dwa alternatywne podejścia:

- korygowanie zmienności powodowanej przez MSSF 9 dla niektórych aktywów poprzez odrębną pozycję w sprawozdaniu z wyniku i innych dochodów całkowitych,
- zwolnienie ze stosowania MSSF 9 do czasu wejścia w życie nowego standardu dotyczącego ubezpieczeń (lub roku 2021).

Zmiana standardu nie miała wpływu na roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy ze względu na to, że nie prowadzi ona działalności ubezpieczeniowej.

- Zmiana MSSF 2 „Płatności na bazie akcji”

Rada MSR uregulowała trzy kwestie:

- sposób ujmowania w wycenie programu regulowanego w środkach pieniężnych warunków innych niż warunki nabywania uprawnień,
- klasyfikacja płatności akcjami w przypadku, gdy jednostka jest zobowiązana pobrać podatek od pracownika,
- modyfikacja programu, która skutkuje zmianą z programu rozliczanego w środkach pieniężnych na program rozliczany w instrumentach kapitałowych.

Zmiana standardu nie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy ze względu na to, że nie wystąpiły transakcje objęte zmianami.

- Zmiany MSSF 1 i MSR 28 wynikające z „Projektu corocznych poprawek: cykl 2014-2016”. Poprawki do standardów obejmują:
 - MSSF 1: usunięto niektóre krótkoterminowe zwolnienia, które stosowano przy przejściu na MSSF ze względu na to, że dotyczyły okresów, które już minęły i ich zastosowanie już nie było możliwe. Zmiana nie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy, gdyż jest już ono sporządzane wg MSSF.
 - MSR 28: doprecyzowano, że w sytuacjach, gdy MSR 28 dopuszcza wycenę inwestycji albo metodą praw własności albo w wartości godziwej (przez organizacje zarządzające kapitałem wysokiego ryzyka, fundusze wzajemne itd. lub udziały w jednostkach inwestycyjnych) wyboru tego można dokonać odrębnie dla każdej z takich inwestycji. Zmiana nie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy, gdyż nie ma ona możliwości wyboru metody wyceny inwestycji w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach do wartości godziwej.

Standardy i interpretacje obowiązujące w wersji opublikowanej przez IASB, lecz nie zatwierdzone przez Unię Europejską, wykazywane są poniżej w punkcie dotyczącym standardów i interpretacji, które nie weszły w życie.

Zastosowanie standardu lub interpretacji przed datą ich wejścia w życie

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie skorzystano z dobrowolnego wcześniejszego zastosowania standardu lub interpretacji.

Opublikowane standardy i interpretacje, które nie weszły w życie dla okresów rozpoczynających się 1 października 2018 roku i ich wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy

Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały opublikowane nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, obowiązujące dla okresów rocznych następujących po 1 października 2018 roku:

- Zmiana MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Zmiana polega na dopuszczeniu kwalifikowania do kategorii aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie takich instrumentów, które w przypadku wcześniejszej spłaty powodują, że jednostka otrzyma kwotę mniejszą niż suma kapitału i naliczonych odsetek (tzw. ujemne wynagrodzenie). Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.

Ponadto Rada doprecyzowała Uzasadnienie Wniosków w taki sposób, że w przypadku modyfikacji zobowiązań finansowych niepowodujących ich usunięcia z bilansu należy je ponownie wycenić ujmując różnicę w wyniku finansowym (ta zmiana wchodzi z dniem wejścia w życie MSSF 9).

Grupa szacuje, że zmiana standardu nie będzie miała wpływu na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe ze względu na to, że nie wystąpiły transakcje objęte zmianami.

- Nowy MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”

Nowy standard dotyczy wyłącznie podmiotów, które przechodzą na MSSF i prowadzą działalność w branżach, w których państwo reguluje stosowane ceny, takich jak dostarczanie gazu, elektryczności czy wody. Standard pozwala na kontynuowanie polityki rachunkowości dotyczącej ujmowania przychodów z takiej działalności stosowanej przed przejściem na MSSF zarówno w pierwszym sprawozdaniu sporządzonym wg MSSF, jak i później. Nowe regulacje nie wpłyną na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy, ponieważ stosuje już ona MSSF. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później, jednakże nie zostanie on zatwierdzony do stosowania w Unii Europejskiej.

- Zmiana MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”

Obowiązujące do tej pory zasady regulujące rozliczenie utraty kontroli nad jednostką zależną przewidywały, że ujmuje się na ten moment zysk lub stratę. Z kolei zasady stosowania metody praw własności mówiły, że wynik transakcji z podmiotami wycenianymi metodą praw własności ujmuje się tylko do wysokości udziału pozostałych udziałowców tych podmiotów.

W sytuacji, gdy jednostka dominująca sprzedaje lub wnosi aportem udziały w spółce zależnej do podmiotu wycenianego MPW w taki sposób, iż traci nad nią kontrolę, wyżej przytoczone regulacje byłyby ze sobą sprzeczne. Zmiana MSSF 10 i MSR 28 likwiduje tę kolizję następująco:

- jeżeli jednostka, nad którą utracono kontrolę stanowi przedsiębiorstwo (biznes), wynik na transakcji ujmowany jest w całości,
- jeżeli jednostka, nad którą utracono kontrolę nie stanowi przedsiębiorstwa, wynik ujmowany jest tylko do wysokości udziału innych inwestorów.

Wejście w życie tej zmiany zostało wstrzymane.

- Nowy MSSF 16 „Leasing”

Nowy standard regulujący umowy leasingu (w tym umowy najmu i dzierżawy) zawiera nową definicję leasingu.

Znaczące zmiany dotyczą leasingobiorców: standard wymaga ujęcia w bilansie dla każdej umowy leasingowej wartości „prawa do korzystania ze składnika aktywów” i analogicznego zobowiązania finansowego. Prawo do korzystania z aktywów jest następnie amortyzowane, natomiast zobowiązanie wyceniane w zamortyzowanym koszcie. W określonych sytuacjach wskazanych w standardzie zobowiązanie z tytułu leasingu podlega aktualizacji wyceny, której skutki co do zasady ujmowane są jako korekta wartości prawa do korzystania z aktywów.

Przewidziano uproszczenia dla umów krótkoterminowych (do 12 miesięcy) i aktywów o niskiej wartości.

Podejście księgowe do leasingów od strony leasingodawcy jest zbliżone do zasad określonych w dotychczasowym MSR 17.

MSSF 16 wymaga dokonywania szerszego zakresu ujawnień w porównaniu do wymogów MSR 17 (dotyczy to zarówno leasingobiorcy, jak i leasingodawcy). Nowy standard zakłada możliwość zastosowania zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego oraz pewnych praktycznych rozwiązań w ramach przepisów przejściowych.

Grupa planuje wdrożenie MSSF 16 przy zastosowaniu zmodyfikowanej metody retrospektywnej, tj. bez przekształcania danych porównawczych, z ujęciem łącznego efektu pierwszego zastosowania standardu jako korekty bilansu otwarcia zysków zatrzymanych w dniu pierwszego zastosowania. Dniem pierwszego ujęcia będzie 1 października 2019 roku.

Grupa jest leasingobiorcą w przypadku umów najmu powierzchni biurowych, magazynowych oraz samochodów.

Ponadto Grupa zamierza zastosować następujące dopuszczone przez standard rozwiązania praktyczne:

- o na dzień pierwszego zastosowania MSSF 16 Grupa nie będzie dokonywać ponownej oceny, czy dana umowa jest leasingiem lub czy zawiera leasing; Grupa zamierza zastosować standard wyłącznie do umów, które przed tym dniem zidentyfikowano jako leasingi zgodnie z MSR 17 oraz KIMSF 4,
- o wartość prawa do korzystania z tytułu wszystkich umów sklasyfikowanych uprzednio przez Grupę jako leasing operacyjny zgodnie z MSR 17 na dzień pierwszego zastosowania MSSF 16 zostanie ustalona w kwocie zobowiązania z tytułu leasingu skorygowanego o opłaty i przedpłaty ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania,
- o w ramach podejścia portfelowego dla wszystkich umów leasingu samochodów Grupa zastosuje jedną stopę dyskontową,
- o umowy, których okres leasingu kończy się w okresie 12 miesięcy od dnia wdrożenia, Grupa ujmuje jako koszty metodą liniową w okresie leasingu,

Grupa dokonała następujących założeń przy kalkulacji wpływu MSSF 16 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

- o przyjęte stopa procentowa to 5,41 p.p.
- o długość okresu najmu dla umów leasingu samochodów zgodny z okresem z umowy, bez opcji wykupu/przedłużeni,
- o okres racjonalnie pewny dla umów najmu i dzierżawy powierzchni biurowych i magazynowych indywidualnie pod względem występujących zachęt w umowach, opłat na rynku w podobnych lokalizacjach, strategii Grupy dla danego segmentu, a także kondycji finansowej podmiotu wynajmującego.

Podsumowując, Grupa oczekuje, że wpływ wdrożenia MSSF 16 będzie następujący na dzień 1 października 2019 roku:

<i>Aktywa</i>	<i>30.09.2019</i>
Aktywa trwałe	3 737 410
<i>Rzeczowe aktywa trwałe</i>	<i>3 737 410</i>
Aktywa razem	3 737 410
Zobowiązania	
Zobowiązania długoterminowe	1 809 762
<i>Leasing</i>	<i>1 809 762</i>
Zobowiązania krótkoterminowe	1 927 648
<i>Leasing</i>	<i>1 927 648</i>
Zobowiązania razem	3 737 410

▪ Nowa interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego”

Interpretacja do MSR 12 „Podatek dochodowy” rozstrzyga podejście do sytuacji, gdy interpretacja przepisów ws. podatku dochodowego nie jest jednoznaczna i nie można definitywnie przyjąć, jakie rozwiązanie zostanie zaakceptowane przez organy podatkowe, w tym sądy. Kierownictwo powinno ocenić, jakie podejście zostanie zaakceptowane przez organy metodą wartości najbardziej prawdopodobnej lub wartości oczekiwanej. Grupa powinna ocenić ewentualne zmiany faktów i okoliczności wpływające na ustaloną wartość. Jeśli wartość podlega korekcie, traktuje się ją jako zmianę szacunku zgodnie z MSR 8.

Interpretacja obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.

▪ Zmiany MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 i MSR 23 wynikające z „Projektu corocznych poprawek: cykl 2015-2017”. Poprawki do standardów obejmują:

- o MSSF 3: Poprawki do MSSF 3 precyzują, że jeżeli jednostka przejmuje kontrolę nad podmiotem stanowiącym wspólne operacje, stosuje wymogi dotyczące połączenia przedsięwzięć realizowanego etapami, w tym wycenę wartości godziwej udziałów posiadanych uprzednio we wspólnym działaniu. Uprzednio posiadane udziały obejmują nieujęte składniki aktywów, zobowiązania oraz wartość firmy dotyczącą wspólnych operacji.

- MSSF 11: Poprawki do MSSF 11 precyzują, że jeżeli uczestnik wspólnego działania nie sprawuje nad nim współkontroli, a to wspólne operacje jest przedsięwzięciem, po uzyskaniu współkontroli nie przyszcawuje uprzednio posiadanych udziałów w tym wspólnych operacjach.
- MSR 12: Poprawki precyzują, że jednostka powinna ujmować wpływ podatku dochodowego na dywidendę w wyniku finansowym lub w pozostałych całkowitych dochodach, zależnie od tego, gdzie pierwotnie ujmowała transakcje przynoszące zysk do podziału. Zasadę tę stosuje się niezależnie od tego, czy stawka opodatkowania zastosowana do niepodzielonego wyniku finansowego była taka sama, czy różna od stawki opodatkowania zastosowanej do zysku do podziału.
- MSR 23: Poprawki precyzują, że jeżeli modyfikowany składnik aktywów jest przygotowany do planowanego wykorzystania lub sprzedaży, jakakolwiek kwota związanego z nim finansowania zewnętrznego, która nie została jeszcze rozliczona, staje się częścią ogólnych środków pożyczonych przez jednostkę sprawozdawczą, uwzględnianą przy obliczaniu stopy kapitalizacji zaciągniętych kredytów.

Zmiany wejdą w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku.

- Nowy MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”

Nowy standard regulujący ujęcie, wycenę, prezentację i ujawnienia dotyczące umów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych. Standard zastępuje dotychczasowy MSSF 4.

Zmiana standardu nie będzie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy ze względu na to, że nie prowadzi ona działalności ubezpieczeniowej. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później.

- Zmiana MSR 19 „Świadczenia pracownicze”

Zgodnie z wprowadzoną zmianą jeśli składnik aktywów lub zobowiązanie netto z tytułu programu określonych świadczeń są ponownie wyceniane w wyniku zmian, ograniczenia lub rozliczenia, jednostka powinna:

- ustalić koszty bieżącego zatrudnienia i odsetki netto za okres po ponownej wycenie stosując założenia wykorzystane przy ponownej wycenie oraz
- określić odsetki netto za pozostały okres na podstawie przecenionego aktywa lub zobowiązania netto.

Grupa szacuje, że nowy standard nie wpłynie na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe, ponieważ Grupa nie oferuje pracownikom programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.

- Zmiana MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”

Zmiana polega na wprowadzeniu nowej definicji pojęcia „istotny” (w odniesieniu do pominięcia lub zniekształcenia w sprawozdaniu finansowym). Dotychczasowa definicja zawarta w MSR 1 i MSR 8 różniła się od zawartej w Założeniach Konceptyjnych Sprawozdawczości Finansowej, co mogło powodować trudności w dokonywaniu osądów przez jednostki sporządzające sprawozdania finansowe. Zmiana spowoduje ujednoczenie definicji we wszystkich obowiązujących MSR i MSSF.

Grupa szacuje, że nowy standard nie wpłynie na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe, ponieważ dotychczas dokonywane osądy w zakresie istotności były zbieżne z tymi, jakie byłyby dokonywane przy zastosowaniu nowej definicji.

- Zmiana MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”

Zmiana dotyczy definicji przedsięwzięcia i obejmuje przede wszystkim następujące kwestie:

- precyzuje, że przejęty zespół aktywów i działań, aby być traktowanym jako przedsięwzięcie, musi obejmować również wkład i istotne procesy, które wspólnie w istotny sposób uczestniczyć będą w wypracowaniu zwrotu,
- zawęża definicję zwrotu, a tym samym również przedsięwzięcia, skupiając się na dobrach i usługach dostarczanych odbiorcom, usuwając z definicji odniesienie do zwrotu w formie obniżenia kosztów,
- dodaje wytyczne i przykłady ilustrujące w celu ułatwienia dokonywania oceny, czy w ramach połączenia został przejęty istotny proces,
- pomija dokonywanie oceny, czy istnieje możliwość zastąpienia brakujących wkładu lub procesu i kontynuowania operowania przedsięwzięciem w celu uzyskiwania zwrotu oraz
- dodaje opcjonalną możliwość przeprowadzenia uproszczonej oceny, mającej na celu wykluczenie, że przejęty zestaw działań i aktywów jest przedsięwzięciem.

Zmiana obowiązuje dla połączeń przedsięwzięć, dla których dzień przejęcia przypada w ciągu pierwszego rocznego okresu sprawozdawczego rozpoczynającego się 1 stycznia 2020 roku lub później oraz dla transakcji nabycia aktywów, które wystąpiły w tym okresie sprawozdawczym lub później. W związku z tym zmiana nie wpłynie na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Grupa zamierza wdrożyć powyższe regulacje w terminach przewidzianych do zastosowania przez standardy lub interpretacje.

2.3.

Waluta sprawozdawcza oraz zastosowany poziom zaokrągleń

Walutą sprawozdawczą skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski, a wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich.

3.

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

3.1.

Zasady ogólne

3.1.1.

Zasada kontynuacji działania

Zasada kontynuacji działania zakłada, że Grupa będzie kontynuowała w dającej się przewidzieć przyszłości działalność w niezmnieszonym istotnie zakresie, jeżeli nie jest to niezgodne z przepisami prawa lub rzeczywistością gospodarczą. Przyjęcie takiego założenia uzasadnia wycenę posiadanych zasobów i ich stopniowego zużycia na podstawie faktycznie poniesionych kosztów (zasada kosztu historycznego). W przypadku utraty zdolności do kontynuowania działalności posiadane zasoby wycenione będą w cenach sprzedaży netto możliwych do uzyskania, nie wyższych od cen ich nabycia albo kosztów wytworzenia, pomniejszonych o dotychczasowe odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W takim przypadku utworzona zostanie również rezerwa na przewidywane dodatkowe koszty i straty spowodowane zaprzestaniem działalności lub jej znacznym ograniczeniem.

3.1.2.

Zasada memoriału

Zasada memoriału nakłada obowiązek ujęcia w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym wszystkich operacji gospodarczych w momencie ich powstania, niezależnie od terminu ich zapłaty.

3.1.3.

Zasada współmierności

Zasada współmierności zapewnia, że w wyniku finansowym danego okresu zostaną ujęte wszystkie koszty, które w sposób bezpośredni lub pośredni przyczyniły się do powstania przychodów tego okresu. Koszty dotyczące danego okresu są to koszty poniesione oraz koszty, które zostaną poniesione w następnym okresie, jeżeli dotyczą danego okresu.

3.1.4.

Zasada ostrożności

Zasada ostrożności zapewnia dokonanie realnej wyceny aktywów, a także kompletnego wykazania zobowiązań oraz uznanie przychodów za zrealizowane wówczas, jeżeli jest to praktycznie pewne, a ujęcie kosztów z chwilą ich poniesienia, co zapewni, że aktywa i przychody nie będą zawyżone, a zobowiązania i koszty zaniżone. Stosowanie zasady ostrożnej wyceny nie oznacza, że w Grupie mogą być tworzone ukryte kapitały lub nadmierne rezerwy, gdyż w takim przypadku skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie byłoby neutralne i wiarygodne.

3.1.5.

Zasada ciągłości

Zasada ciągłości obejmuje ciągłość formalno-rachunkową, długość okresu sprawozdawczego, powiązanie bilansu zamknięcia z bilansem otwarcia, jak również ciągłość zastosowanych i raz przyjętych zasad wyceny aktywów i pasywów, klasyfikacji, prezentacji oraz metod zaliczania przychodów i rozliczania kosztów oraz zapewnienie porównywalności informacji finansowych za kolejne lata obrotowe. Zmiana przyjętych rozwiązań na inne może nastąpić w dowolnym terminie ze skutkiem od pierwszego dnia roku obrotowego, a przyczyny i wpływ tych zmian na wynik finansowy zostaną wykazane w informacji dodatkowej oraz zostanie zapewniona porównywalność danych sprawozdania finansowego dotyczących roku poprzedzającego rok obrotowy, w którym dokonano zmian.

3.1.6.

Zasada istotności

Zasada istotności dotyczy prezentacji w sprawozdaniu finansowym informacji, które są przydatne i ważące dla oceny sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego. Istotność zależy od kwoty i charakteru pozycji ocenianych w konkretnych okolicznościach jej pominięcia. Podejmując decyzję o tym czy dana pozycja lub pozycje zagregowane są istotne, charakter i rozmiary pozycji oceniać należy łącznie. Zasada istotności dotyczy prezentacji sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego w sprawozdaniu finansowym.

3.1.7.

Zasada zakazu kompensat

Zasada kompensaty dotyczy zakazu kompensowania aktywów i zobowiązań, chyba że MSR wymaga lub dopuszcza dokonanie kompensaty. Pozycje przychodów i kosztów można kompensować wtedy i tylko wtedy, gdy:

- MSR wymaga tego lub to dopuszcza lub
- zyski, straty i powiązane z nimi koszty wynikające z tych samych lub zbliżonych transakcji lub zdarzeń nie są istotne.

3.1.8.

Zasada przewagi treści nad formą

Zasada przewagi treści nad formą oznacza, że sprawozdanie finansowe powinno przedstawiać informacje odzwierciedlające ekonomiczną treść zdarzeń i transakcji, a nie tylko ich formę prawną.

3.2.

Konsolidacja

3.2.1.

Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Spółki dominującej oraz sprawozdania finansowe spółek, nad którymi Grupa sprawuje kontrolę tj. spółek zależnych, sporządzone na dzień bilansowy. Przez kontrolę rozumie się zdolność wpływania na politykę finansową i operacyjną spółki zależnej w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z jej działalności.

Sprawozdania finansowe Spółki dominującej oraz spółek zależnych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, sporządza się na ten sam dzień bilansowy. W przypadkach gdy jest to konieczne, w sprawozdaniach finansowych spółek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez spółkę z zasadami stosowanymi przez Grupę Kapitałową. Wyłączeniu z konsolidacji mogą podlegać spółki, których sprawozdania finansowe są nieistotne z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej. Inwestycje w spółkach zależnych zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży ujmuje się zgodnie z MSSF 5.

Spółki zależne obejmowane są konsolidacją metodą pełną.

Metoda konsolidacji pełnej polega na łączeniu sprawozdań finansowych Spółki dominującej oraz spółek zależnych poprzez zsumowanie, w pełnej wartości, poszczególnych pozycji aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów oraz kosztów. W celu zaprezentowania Grupy Kapitałowej w taki sposób, jak gdyby stanowiła ona pojedynczą jednostkę gospodarczą dokonuje się następujących wyłączeń:

- na moment nabycia kontroli ujmowana jest wartość firmy lub zysk zgodnie z MSSF 3,
- określane są i prezentowane oddzielnie udziały niedające kontroli,
- salda rozliczeń między spółkami Grupy Kapitałowej i transakcje (przychody, koszty, dywidendy) wyłącza się w całości,
- wyłączeniu podlegają zyski i straty z tytułu transakcji zawieranych wewnątrz Grupy Kapitałowej, które są ujęte w wartości bilansowej aktywów takich jak zapasy i środki trwałe. Straty z tytułu transakcji wewnątrz Grupy analizowane są pod kątem utraty wartości aktywów z perspektywy Grupy,
- ujmuje się podatek odroczoney z tytułu różnic przejściowych wynikających z wyłączenia zysków i strat osiągniętych na transakcjach zawartych wewnątrz Grupy Kapitałowej (zgodnie z MSR 12).

Udziały niedające kontroli wykazywane są w odrębnej pozycji kapitałów własnych i reprezentują tę część dochodów całkowitych oraz aktywów netto spółek zależnych, które przypadają na podmioty inne niż spółki Grupy Kapitałowej. Grupa alokuje dochody całkowite spółek zależnych pomiędzy akcjonariuszy Spółki dominującej oraz podmioty niekontrolujące na podstawie ich udziału we własności.

3.2.2.

Wartość firmy

Na dzień objęcia kontroli aktywa i pasywa jednostki przejmowanej są wyceniane według wartości godziwej oraz zgodnie z MSSF 3 identyfikowane są aktywa i zobowiązania, bez względu na to czy były one ujawniane w sprawozdaniu finansowym przejmowanej jednostki przed przejściem.

Zapłata przekazana w zamian za kontrolę obejmuje wydane aktywa, zaciągnięte zobowiązania oraz wyemitowane instrumenty kapitałowe, wycenione w wartości godziwej na dzień przejścia. Elementem zapłaty jest również warunkowa zapłata, wyceniana w wartości godziwej na dzień przejścia. Koszty powiązane z przejściem (doradztwo, wyceny itp.) nie stanowią zapłaty za przejście, lecz ujmowane są w dacie poniesienia jako koszt.

Wartość firmy (zysk) kalkulowana jest jako różnica dwóch wartości:

- suma zapłaty przekazanej za kontrolę, udziałów niedających kontroli (wycenionych w proporcji do przejętych aktywów netto) oraz wartości godziwej pakietów udziałów (akcji) posiadanych w jednostce przejmowanej przed datą przejścia oraz
- wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki.

Nadwyżka sumy skalkulowanej w sposób wskazany powyżej ponad wartość godziwą możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki jest ujmowana w aktywach skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej jako wartość firmy. Wartość firmy odpowiada płatności dokonanej przez przejmującego w oczekiwaniu na przyszłe korzyści ekonomiczne z tytułu aktywów, których nie

można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć. Po początkowym ujęciu wartość firmy zostaje wyceniona według ceny nabycia pomniejszonej o łączne odpisy z tytułu utraty wartości.

W przypadku gdy w/w suma jest niższa od wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki, różnica (zysk) ujmowana jest niezwłocznie w wyniku finansowych Grupy.

Wartość firmy jest wykazywana jako składnik aktywów i przynajmniej raz w roku poddawana jest testowi na utratę wartości. Skutki utraty wartości odnoszone są w ciężar rachunku zysków i strat i nie podlegają odwróceniu w kolejnych okresach.

Zyski i straty ze zbycia działalności należącej do ośrodków wypracowujących środki pieniężne (CGU – ang. Cash Generating Units), do którego alokowano wartość firmy uwzględniają odpowiednią część wartości bilansowej wartości firmy, dotyczącą sprzedanej działalności. W celu przeprowadzenia testu pod kątem utraty wartości wartość firmy jest alokowana do ośrodków wypracowujących środki pieniężne (CGU). Alokację przeprowadza się dla takich ośrodkowo bądź grup ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które według oczekiwań będą czerpać korzyści z połączenia, dzięki której ta wartość firmy powstała.

W związku z posiadaniem udziałów w spółkach brytyjskich zastosowano następujące kursy walut w związku z przeliczeniem danych sprawozdania finansowego z EUR i GBP na PLN na dzień bilansowy:

Opis	EUR	GBP	EUR	GBP	Uwagi
	na dzień 30.09.2019		na dzień 30.09.2018		
dla kapitałów	3,7775	4,9000	3,7775	5,2805	Kurs średni NBP z dnia poprzedzającego objęcie kontroli
dla pozostałych pozycji bilansowych	4,3736	4,9313	4,2714	4,8055	Kurs średni NBP z dnia bilansowego

Opis	EUR	GBP	EUR	GBP	Uwagi
	za okres od 01.10.2018 do 30.09.2019		za okres od 01.10.2017 do 30.09.2018		
dla pozycji rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych	4,3083	4,8663	4,2423	4,8006	Kurs średni ze średnich kursów NBP na ostatnie dni miesiący

3.3.

Szczegółowe zasady wyceny aktywów i pasywów

3.3.1.

Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych zaliczane są aktywa spełniające następujące kryteria:

- można je wyłączyć lub wydzielić z jednostki gospodarczej i sprzedać, przekazać, licencjonować lub oddać do odpłatnego użytkownika osobom trzecim, zarówno indywidualnie, jak też łącznie z powiązanymi z nimi umowami, składnikami aktywów lub zobowiązań lub
- wynikają z tytułów umownych lub innych tytułów prawnych, bez względu na to, czy są zbywalne lub możliwe do wyodrębnienia z jednostki gospodarczej lub z innych tytułów lub zobowiązań.

Wartości niematerialne nabyte w ramach oddzielnej transakcji są ujmowane w bilansie według ceny nabycia.

Wartości niematerialne nabyte w ramach transakcji przejęcia jednostki gospodarczej są ujmowane w bilansie według wartości godziwej na dzień przejęcia.

Po początkowym ujęciu wartości niematerialne i prawne wycenia się wg ceny nabycia lub kosztu wytworzenia po pomniejszeniu o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Okres użytkowania wartości niematerialnych w zależności od ich rodzaju jest oceniany i uznawany za ograniczony lub nieokreślony.

Z wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez jednostkę we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

3.3.2.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe początkowo ujmowane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Cenę nabycia zwiększają wszystkie koszty związane bezpośrednio z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdadnego do użytkowania.

Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Po początkowym ujęciu rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Późniejsze nakłady przekraczające 3.500,00 złotych, odnoszące się do pozycji rzeczowych aktywów trwałych, które już zostały ujęte jako składnik aktywów, dodaje się do wartości bilansowej tego składnika aktywów, o ile jest prawdopodobne, że Grupa uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne, które przewyższą korzyści możliwe do osiągnięcia w ramach pierwotnie oszacowanych korzyści uzyskiwanych z już posiadanego składnika aktywów.

Koszty poniesione po wprowadzeniu środka trwałego do użytkowania, takie jak koszty napraw, przeglądów, opłaty eksploatacyjne wpływają na wynik finansowy okresu sprawozdawczego, w którym zostały poniesione.

Odpisy amortyzacyjne (lub umorzeniowe) odzwierciedlają utratę wartości środków trwałych – na skutek używania lub upływu czasu – zmniejszając ich wartość bilansową. Dokonuje się ich drogą systematycznego rozłożenia wartości początkowej środka trwałego na ustalony okres użytkowania. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu następnym po miesiącu, w którym przyjęto środek trwały do użytkowania, a jej zakończenie – nie później niż z chwilą zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych z wartością początkową środka trwałego lub przeznaczenia go do likwidacji, sprzedaży lub stwierdzenia jego niedoboru, z ewentualnym uwzględnieniem przewidywanej przy likwidacji ceny sprzedaży netto pozostałości środka trwałego.

Kluczowym czynnikiem, który powinien być uwzględniony przy ustalaniu okresu amortyzacji i rocznej stawki amortyzacyjnej jest okres ekonomicznej użyteczności środka trwałego. Odpisy amortyzacyjne od środków trwałych dokonywane są przy zastosowaniu metody liniowej przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności.

Grupa stosuje następujące okresy umarzania rzeczowych aktywów trwałych:

Tytuł	Stopa amortyzacji rocznej
grunty i prawo wieczystego użytkowania	-
budynki i lokale	1,25 – 4,0%
urządzenia techniczne i maszyny	2,5– 25,0%
środki transportu	10,0 – 28,0%
pozostałe środki trwałe	6,67 – 14,3%

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania środków trwałych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych środków trwałych i są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do użytkowania.

3.3.3.

Leasing

3.3.3.1.

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego na mocy, której następuje przeniesienie na jednostkę zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Minimalne opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane w kosztach okresu, w którym je poniesiono.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane według takich samych zasad jak stosowane do własnych aktywów Grupy. W sytuacji jednak, gdy brak wystarczającej pewności, że Grupa uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu wówczas dany składnik jest amortyzowany przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

3.3.4.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne początkowo wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów przeprowadzenia transakcji. Po początkowym ujęciu wartość nieruchomości inwestycyjnych pomniejszana jest o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości.

3.3.5.

Aktywa trwałe i grupy aktywów netto przeznaczone do zbycia

Aktywa trwałe i grupy aktywów netto są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy składnik aktywów (lub grupa aktywów netto przeznaczonych do zbycia) jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowej sprzedaży, a wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży a także grupy aktywów netto przeznaczonych do sprzedaży wyceniane są po niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

3.3.6.

Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i wartości netto możliwej do uzyskania. Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia składają się koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Cenę nabycia lub koszt wytworzenia ustala się w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku wg następujących zasad:

- materiały i towary: wg cen ewidencyjnych skorygowanych o odchylenia do ceny nabycia,
- produkty gotowe i produkty w toku: wg kosztów bezpośrednich materiałów i robocizny powiększonych o narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego.

Aktualizacji wartości zapasów dokonuje się również w związku z utratą ich wartości. Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów obrotowych związane z utratą ich wartości obciążają pozostałe koszty operacyjne.

Odpisy są tworzone na zapasy, których okres pozostawiania na stanie magazynu wynosi:

- od 1 roku do 2 lat 25%
- od 2 do 3 lat 50%
- od 3 do 4 lat 75%
- ponad 4 lata 100%

Dodatkowo Grupa tworzy odpisy w sytuacjach, gdy zachodzi taka potrzeba na podstawie indywidualnej oceny zapasu, a także na:

- zapasy niepełnowartościowe 100%
- zapasy z ujemną marżą wartość ujemnej marży

W przypadku ustania przyczyny dokonania odpisu aktualizującego wartość rzeczowych składników obrotowych jest ona odnoszona na dobro pozostałych przychodów operacyjnych.

Wartość netto możliwa do uzyskania jest to różnica pomiędzy szacowaną cenę sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, a szacowanymi kosztami wykończenia i kosztami niezbędnymi do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

3.3.7.

Koszty finansowania zewnętrznego rzeczowych składników majątku obrotowego

Koszty finansowania zewnętrznego rzeczowych składników majątku obrotowego ujmowane są jako koszty w okresie, w którym je poniesiono zgodnie z podejściem określonym w MSR 23.

3.3.8.

Dotacje państwowe

Dotacje rządowe, łącznie z niepieniężnymi dotacjami wykazywanymi w wartości godziwej ujmowane są wyłącznie wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że Grupa spełni warunki związane z daną dotacją oraz że dana dotacja zostanie faktycznie otrzymana.

W przypadku, gdy dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Natomiast w przypadku, gdy dotacja dotyczy określonego składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie jest stopniowo ujmowana w rachunku zysków i strat jako przychód na przestrzeni okresów proporcjonalnie do odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od tego składnika aktywów.

Spółka dominująca korzysta z dotacji rządowych w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw działanie 2.2 – Wsparcie konkurencyjności produktowej i technologicznej przedsiębiorstw.

3.3.9.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług ujmowane są i wykazywane w kwotach pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących wartość należności.

Odpisy aktualizujące wartość bilansową w Grupie Stelmet tworzy się na należności wątpliwe Odpisy szacowane są w momencie, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług, dla których odpisy aktualizujące szacuje się dla całego życia instrumentu. W konsekwencji szacunki odpisów są dokonywane na zasadzie zbiorowej, a należności zostały pogrupowane według okresu przeterminowania. Grupa zbudowała model służący do szacowania oczekiwanych strat z portfela należności. Szacunek odpisu jest oparty przede wszystkim o historycznie kształtujące się przeterminowania i powiązanie zalegania z faktyczną spłacalnością z ostatnich 3 lat. Odpisów aktualizujących dokonuje się w każdym przypadku, za wyjątkiem sytuacji, w których istnieje pewność otrzymania zapłaty, np. w przypadku, jeżeli należność została w sposób wiarygodny zabezpieczona np. w formie hipoteki, gwarancji bankowej, ubezpieczenia należności, zastawu.

Odstępuje się od naliczania odsetek od należności z tytułu dostaw i usług. W pozostałych przypadkach nalicza się odsetki ustawowe lub wynikające z zawartej umowy, jeżeli Zarząd Spółki dominującej uzna to za zasadne.

Pozostałe należności niefinansowe obejmują wszelkie roszczenia Grupy, które nie dotyczą dostaw i usług. W szczególności dotyczą one należności z tytułu podatku VAT oraz należności od pracowników. Pozostałe należności niefinansowe wykazywane są w kwotach pierwotnie wymaganych z uwzględnieniem ewentualnych odpisów aktualizujących.

3.3.10.

Instrumenty finansowe

Jako instrument finansowy Grupa kwalifikuje każdą umowę, która skutkuje jednocześnie powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron, pod warunkiem, że z kontraktu zawartego między dwiema lub więcej stronami jednoznacznie wynikają skutki gospodarcze. Składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe jest wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy Grupa staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych ujmuje się na dzień zawarcia transakcji.

Składnik aktywów finansowych wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej w przypadku, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub gdy składnik aktywów finansowych oraz zasadniczo całe ryzyko i korzyści z nim związane zostają przeniesione na inny podmiot. Grupa wyłącza ze sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe wtedy, gdy zobowiązanie przestało istnieć, to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe z podziałem na:

- aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz
- instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Kategorie te określają zasady wyceny na dzień bilansowy oraz ujęcie zysków lub strat z wyceny w wyniku finansowym lub w pozostałych całkowitych dochodach. Grupa dokonuje klasyfikacji aktywów finansowych do kategorii na podstawie modelu biznesowego funkcjonującego w Grupie w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz wynikających z umowy przepływów pieniężnych charakterystycznych dla składnika aktywów finansowych.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki (i nie zostały wyznaczone w momencie początkowego ujęcia do wyceny w wartości godziwej przez wynik):

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są wyłącznie spłatą kwoty głównej i odsetek od wartości nominalnej pozostałej do spłaty.

Do kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie Grupa zalicza:

- pożyczki,
- należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności (z wyłączeniem tych, dla których nie stosuje się zasad MSSF 9).

Wymienione klasy aktywów finansowych prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w podziale na aktywa długoterminowe i krótkoterminowe pozycjach „Pożyczki i należności”, „Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności” oraz „Pozostałe aktywa finansowe”. Wycena krótkoterminowych należności odbywa się w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Straty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie pomniejszone o zyski z tytułu odwrócenia odpisów aktualizujących Grupa ujmuje w wyniku w pozycji „Straty z tytułu oczekiwanych strat kredytowych”. Zyski i straty powstałe w związku z wyłączeniem aktywów należących do tej kategorii ze sprawozdania z sytuacji finansowej Grupa ujmuje w wyniku w pozycji „Zysk (strata) z zaprzestania ujmowania aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie”. Pozostałe zyski i straty z aktywów finansowych ujmowane w wyniku, w tym różnice kursowe, prezentowane są jako przychody lub koszty finansowe.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno utrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są wyłącznie spłatą kwoty głównej i odsetek od wartości nominalnej pozostałej do spłaty.

Przychody z tytułu odsetek, zyski i straty z tytułu utraty wartości oraz różnice kursowe związane z tymi aktywami obliczane są i ujmowane w wyniku finansowym w taki sam sposób, jak ma to miejsce w przypadku aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie. Pozostałe zmiany wartości godziwej tych aktywów ujmowane są przez pozostałe całkowite dochody. W momencie zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody skumulowane zyski lub straty rozpoznane wcześniej w pozostałych całkowitych dochodach podlegają przeklasyfikowaniu z kapitału do wyniku.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik, jeżeli nie spełnia kryteriów wyceny w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody oraz nie jest instrumentem kapitałowym wyznaczonym w momencie początkowego ujęcia do wyceny w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Ponadto do tej kategorii Grupa zalicza aktywa finansowe wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej przez wynik ze względu na spełnienie kryteriów określonych w MSSF 9.

Do tej kategorii zaliczane są:

- wszystkie instrumenty pochodne wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”,
- akcje i udziały spółek innych niż spółki zależne i stowarzyszone.

Instrumenty należące do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej, a skutki wyceny ujmowane są w wyniku odpowiednio w pozycji „Przychody finansowe” lub „Koszty finansowe”. Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych określone są przez zmianę wartości godziwej ustalonej na podstawie bieżących na dzień bilansowy cen pochodzących z aktywnego rynku lub na podstawie technik wyceny, jeżeli aktywny rynek nie istnieje.

Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody obejmują inwestycje w instrumenty kapitałowe niebędące aktywami finansowymi przeznaczonymi do obrotu ani warunkową zapłatą w ramach połączenia przedsięwzięć, w odniesieniu do których w momencie początkowego ujęcia Grupa dokonała nieodwołalnego wyboru dotyczącego przedstawiania w pozostałych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej tych instrumentów. Wyboru tego Grupa dokonuje indywidualnie i odrębnie w odniesieniu do poszczególnych instrumentów kapitałowych.

W tej kategorii Grupa ujmuje akcje i udziały spółek innych niż spółki zależne lub stowarzyszone, wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe aktywa finansowe”.

Skumulowane zyski lub straty z wyceny w wartości godziwej, uprzednio rozpoznane przez pozostałe całkowite dochody, nie podlegają przeklasyfikowaniu do wyniku w żadnych okolicznościach, włączając zaprzestanie ujmowania tych aktywów. Dywidendy z instrumentów kapitałowych zaliczonych do tej kategorii ujmowane są w wyniku w pozycji „Przychodów finansowych” po spełnieniu warunków rozpoznania przychodów z tytułu dywidend określonych w MSSF 9, chyba, że dywidendy te w oczywisty sposób stanowią odzyskanie części kosztów inwestycji

Aktywa finansowe zaliczone do kategorii wycenianych w zamortyzowanym koszcie oraz wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ze względu na model biznesowy i charakter przepływów z nimi związanych podlegają ocenie na każdy dzień bilansowy w celu ujęcia oczekiwanych strat kredytowych, niezależnie od tego, czy wystąpiły przesłanki utraty wartości. Sposób dokonywania tej oceny i szacowania odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych różni się dla poszczególnych klas aktywów finansowych:

- Dla należności z tytułu dostaw i usług Grupa stosuje uproszczone podejście zakładające kalkulację odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dla całego okresu życia instrumentu. Szacunki odpisów są dokonywane na zasadzie zbiorowej, a należności zostały pogrupowane według okresu przeterminowania. Szacunek odpisu jest oparty przede wszystkim o historycznie kształtujące się przeterminowania i powiązanie zalegania z faktyczną spłacalnością z ostatnich 3 lat, z uwzględnieniem dostępnych informacji dotyczących przyszłości.
- W odniesieniu do pozostałych klas aktywów, w przypadku instrumentów, dla których wzrost ryzyka kredytowego od pierwszego ujęcia nie był znaczący lub ryzyko jest niskie, Grupa zakłada ujęcie w pierwszej kolejności strat z niewykonania zobowiązania dla okresu kolejnych 12 miesięcy. Jeśli wzrost ryzyka kredytowego od momentu jego początkowego ujęcia był znaczny, ujmuje się straty odpowiednio dla całego życia instrumentu.

Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, wykazywane są w następujących pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej:

- kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne,
- leasing finansowy,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania oraz
- pochodne instrumenty finansowe.

Na dzień nabycia Grupa wycenia zobowiązania finansowe w wartości godziwej, czyli najczęściej według wartości godziwej otrzymanej kwoty. Koszty transakcji Grupa włącza do wartości początkowej wyceny wszystkich zobowiązań finansowych, poza kategorią zobowiązań wycenianych w wartości godziwej poprzez wynik.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe wyceniane są w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu lub wyznaczonych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa zalicza instrumenty pochodne inne niż instrumenty zabezpieczające. Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług wyceniane są w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Zyski i straty z wyceny zobowiązań finansowych ujmowane są w wyniku finansowym w działalności finansowej.

3.3.11.

Polityka zabezpieczeń

Grupa prowadzi politykę zabezpieczeń przed ryzykiem zmian kursów walut oraz ryzykiem zmian stóp procentowych stosując instrumenty pochodne zabezpieczające przepływy pieniężne. Instrumenty te wykazywane są w wartości godziwej z uwzględnieniem zmian tej wartości i prezentowane w rachunku zysków i strat w działalności finansowej. Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń ze względu na niewspółmierną do efektów pracochłonność związaną z jej prowadzeniem.

3.3.12.

Kredyty bankowe i pożyczki

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe i pożyczki są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty i pożyczki są następnie wyceniane według skorygowanej ceny nabycia przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

3.3.13.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Po początkowym ujęciu wszystkie zobowiązania, z wyjątkiem zobowiązań wycenianych wg wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz zobowiązań wyłączonych z zakresu MSSF 9 wycenia się, co do zasady, w skorygowanej cenie nabycia, stosując metodę efektywnej stopy procentowej. Jednakże w przypadku zobowiązań o terminie wymagalności nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, analizowane są przesłanki mające wpływ na wartość wyceny takich zobowiązań w skorygowanej cenie nabycia (zmiany stopy procentowej, ewentualne dodatkowe przepływy pieniężne i inne). Na podstawie wyników przeprowadzonej analizy zobowiązania wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty wówczas, gdy różnica pomiędzy wartością w skorygowanej cenie nabycia i wartością w kwocie wymaganej zapłaty nie wywiera istotnego wpływu na cechy jakościowe sprawozdania finansowego.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują wszelkie zobowiązania Grupy, które nie dotyczą dostaw i usług. W szczególności dotyczą one zobowiązań z tytułu podatków, rozliczeń z pracownikami oraz zobowiązań wynikających z potrąceń pracowniczych (ubezpieczenia, potrącenia komornicze, świadczenia z ZFŚS). Pozostałe zobowiązania niefinansowe wykazywane są w kwocie wymaganej zapłaty

3.3.14.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi.

Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowania zewnętrznego.

Koszt utworzenia rezerw ujmowany jest pozostałych kosztach operacyjnych. Rozwiązanie rezerwy na skutek ustąpienia ryzyka uzasadniającego jej utworzenie jest ujmowane w pozycji pozostałych przychodów operacyjnych.

Rezerwy na koszty niewykorzystanych urlopów wyliczane są na dzień bilansowy na podstawie faktycznej ilości dni niewykorzystanych urlopów w bieżącym okresie oraz powiększonej o ilość dni niewykorzystanych urlopów z okresów poprzednich. Otrzymana w ten sposób ilość dni mnożona jest przez średnią stawkę dzienną każdego pracownika wliczoną w oparciu o średnie wynagrodzenie przyjęte do ustalenia wynagrodzenia za czas urlopu.

Kwotę rezerw na odprawy emerytalne ustala się za pomocą metod prognozowanych uprawnień jednostkowych. Rozwiązanie rezerw na odprawy emerytalne zwiększa pozostałe przychody operacyjne.

3.3.15.

Przychody ze sprzedaży

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Przychody ze sprzedaży stanowią wyłącznie przychody z umów z klientami objęte zakresem MSSF 15. Sposób ujmowania przychodów ze sprzedaży w sprawozdaniu finansowym Grupy, w tym zarówno wartość, jak i moment rozpoznania przychodów, określa pięcioetapowy model obejmujący następujące kroki:

- identyfikacja umowy z klientem,
- identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia,
- określenie ceny transakcyjnej,
- przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia,
- ujęcie przychodu podczas wypełniania zobowiązań do wykonania świadczenia lub po ich wypełnieniu.

Grupa ujmuje umowę z klientem tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków;
- Spółka jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane;
- Spółka jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane;
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych Grupy); oraz
- jest prawdopodobne, że Grupa otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Grupa uwzględnia jedynie zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie. Kwota wynagrodzenia, które będzie przysługiwało Grupie, może być niższa niż cena określona w umowie, jeśli wynagrodzenie jest zmienne, ponieważ jednostka może zaoferować klientowi ulgę cenową.

W momencie zawarcia umowy Grupa dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić lub grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w taki sam sposób przekazywane klientowi.

Dobro lub usługa są wyodrębnione, jeżeli spełniają oba następujące warunki:

- klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne oraz
- obowiązek Grupy do przekazania dobra lub usługi klientowi można wyodrębnić spośród innych obowiązków określonych w umowie.

W celu ustalenia ceny transakcyjnej Grupa uwzględnia warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które zgodnie z oczekiwaniem Grupy będzie jej przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich. Wynagrodzenie określone w umowie z klientem może obejmować kwoty stałe, kwoty zmienne lub oba te rodzaje kwot.

Jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, Grupa szacuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi. Grupa szacuje kwotę wynagrodzenia zmiennego, stosując metodę wartości oczekiwanej, stanowiącej sumę iloczynów możliwych kwot wynagrodzenia i odpowiadających im prawdopodobieństw wystąpienia.

Grupa zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi wyksięgowanie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w miarę, jak stopniowo spada niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego. Określenie prawdopodobieństwa Grupa dokonuje poprzez okresowe analizy realizacji warunków transakcji. Niektóre umowy z klientami zawierają kwoty zmienne wynagrodzenia w związku z nakładaniem kar. Jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, jednostka oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego

W przypadku, kiedy umowa zawiera istotny komponent finansowania, Grupa stosuje rozwiązanie praktyczne, zgodnie z którym korekty o wpływ istotnego komponentu finansowania nie dokonuje w przypadku umów przewidujących terminy płatności krótsze niż 1 rok

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Grupy – przysługiwać jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Grupa ujmuje przychody w momencie wypełniania zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzonego dobra lub usługi klientowi.

Grupa aktywuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy pod warunkiem, że spodziewa się, że te koszty odzyska w okresie nie dłuższym niż rok od momentu ich poniesienia. Koszty, które według przewidywań Grupy nie zostaną odzyskane oraz koszty, których odzyskanie przewiduje się w przeciągu roku od momentu ich poniesienia ujmowane są jako koszt okresu, w którym zostały poniesione. Aktywowane koszty prezentowane są w rozliczeniach międzyokresowych i podlegają amortyzacji metodą liniową w przewidywanym okresie realizacji umowy. W ramach prowadzonej działalności przez Grupę koszty doprowadzenia do zawarcia umowy są marginalne

3.3.16.

Transakcje w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy pozycje pieniężne wyrażone w walucie obcej wyceniane są według kursu średniego Narodowego Banku Polskiego (NBP) z dnia bilansowego.

Niepieniężne pozycje bilansowe ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Niepieniężne pozycje bilansowe ewidencjonowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej wyceniane są według kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów, za wyjątkiem przypadków, gdy powstały one wskutek wyceny aktywów i pasywów niepieniężnych, w przypadku, których zmiany wartości godziwej odnosi się bezpośrednio na kapitał.

Dla potrzeb wyceny bilansowej przyjęto następujące kursy średnie NBP:

Waluta	30 września 2019 kurs średni NBP	30 września 2018 kurs średni NBP	30 września 2017 kurs średni NBP
EUR	4,3736	4,2714	4,3091
GBP	4,9313	4,8055	4,8842

3.3.17.

Podatki

Na obowiązkowe obciążenia wyniku składają się: podatek bieżący oraz podatek odroczony. Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Dla celów podatkowych stosowane są zasady rozliczania różnic kursowych wg przepisów rachunkowych. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczone w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. Podatek odroczony jest wyliczony metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania. Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe.

Podatek odroczony jest wyliczony przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub rezerwa rozliczona, przyjmując za podstawę przepisy prawne obowiązujące na dzień bilansowy.

Wartość składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku, gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części następuje jego odpis.

3.3.18.

Sprawozdawczość dotycząca segmentów operacyjnych

Grupa Stelmet uznaje, że podstawowym podziałem na segmenty operacyjne jest podział według linii produktowych, które reprezentują główne wyroby dostarczane przez spółki Grupy. Grupa dzieli działalność podstawową na następujące segmenty operacyjne:

- architektura ogrodowa,
- pellet,
- produkcja uboczna
- produkcja energii
- pozostałe
- nieprzypisane

Segment operacyjny „Nieprzypisane” prezentuje wartość aktywów, które nie są bezpośrednio związane z którymkolwiek z segmentów. W jego skład wchodzi głównie: środki pieniężne, instrumenty pochodne, udzielone pożyczki, aktywa z tyt. odroczonego podatku dochodowego oraz rozliczenia międzyokresowe czynne, a także aktywa przypisane do funkcji centralnych Grupy.

Zgodnie z MSSF 8 wyniki segmentów operacyjnych wynikają z wewnętrznych raportów weryfikowanych okresowo przez Zarząd Spółki dominującej. Zarząd analizuje wyniki segmentów operacyjnych na poziomie zysku (straty) z działalności operacyjnej. Pomiar wyników segmentów operacyjnych stosowany w kalkulacjach zarządczych zbieżny jest z zasadami rachunkowości zastosowanymi przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Wyniki i aktywa Grupy, których nie można bezpośrednio przypisać do działalności danego segmentu operacyjnego, nie są alokowane do aktywów segmentów operacyjnych. Dodatkowo Grupa analizuje informacje według obszarów geograficznych, które są decydująca dla określenia rodzaju ryzyka i stóp zwrotu osiągniętych przez Grupę. Przyjmuje się, że Grupa prowadzi

działalność w ramach kilku obszarów geograficznych według lokalizacji klienta. Przyjęto podział segmentów geograficznych na przychody osiągnięte od klientów zlokalizowanych na terytorium Wielkiej Brytanii, Francji, Niemiec, innych krajów oraz na terytorium Polski.

3.3.19.

Subiektywne oceny Zarządu oraz niepewność szacunków

W trakcie sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd Spółki Dominującej kieruje się osądem przy dokonywaniu licznych szacunków i założeń, które mają wpływ na stosowane zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych przez Zarząd Spółki dominującej. Informacje o dokonanych szacunkach i założeniach, które są znaczące dla sprawozdania finansowego, zostały zaprezentowane poniżej.

Okresy ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych

Zarząd Spółki dominującej dokonuje corocznej weryfikacji okresów ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych, podlegających amortyzacji. Na dzień roku Zarząd ocenia, że okresy użyteczności aktywów przyjęte przez Grupę dla celów amortyzacji odzwierciedlają oczekiwany okres przynoszenia korzyści ekonomicznych przez te aktywa w przyszłości. Jednakże faktyczne okresy przynoszenia korzyści przez te aktywa w przyszłości mogą różnić się od zakładanych, w tym również ze względu na techniczne starzenie się majątku. Wartość bilansowa aktywów trwałych podlegających amortyzacji prezentowana jest w nocie 5.

Rezerwy

Rezerwy na świadczenia pracownicze – odprawy emerytalne – szacowane są przy zastosowaniu metod aktuarialnych. Przyjęta na dzień 30 września 2018 roku metodologia w okresie sprawozdawczym nie uległa zmianie. I nie zmieniły się wskaźniki finansowe będące podstawą szacunków. Stopa dyskonta była na takim samym poziomie jak w roku poprzednim (2,7%), przyjęto też taki sam przewidywany wskaźnik inflacji (2,5%). Również przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń została ustalona na podobnym poziomie 1% powyżej inflacji.

Aktywa na podatek odroczony

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Utrata wartości aktywów trwałych i obrotowych

Grupa dokonuje oceny przesłanek utraty wartości aktywów trwałych i obrotowych w oparciu o własny osąd, posiadane wyceny niezależnych rzeczoznawców majątkowych, zmiany warunków rynkowych i innych parametrów istotnie wpływających na wartość. W przypadku zaistnienia przesłanki utraty wartości Grupa przeprowadza test na utratę wartości. Jeżeli wynik testu potwierdza utratę wartości dokonywane są odpisy aktualizujące wartość tych aktywów.

Odpis aktualizujący należności

Należności ujmowane są i wykazywane w kwotach pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących wartość należności. Odpisy na należności wątpliwe szacowane są w momencie, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Szczegóły dotyczące dokonanych odpisów aktualizujących jak również przyjętych założeń zostały przedstawione w nocie 10.

W odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług, dla których odpisy aktualizujące szacuje się dla całego życia instrumentu. W konsekwencji szacunki odpisów są dokonywane na zasadzie zbiorowej, a należności zostały pogrupowane według okresu przeterminowania. Grupa zbudowała model służący do szacowania oczekiwanych strat z portfela należności. Szacunek odpisu jest oparty przede wszystkim o historycznie kształtujące się przeterminowania i powiązanie zalegania z faktyczną spłacalnością z ostatnich 3 lat. Szczegóły dotyczące dokonanych odpisów aktualizujących jak również przyjętych założeń zostały przedstawione w nocie 10.

Utrata wartości wartości firmy

Zgodnie z MSR 36 Zarząd Spółki dominującej na dzień bilansowy dokonuje corocznych testów na utratę wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których została przypisana wartość firmy. Założenia oraz istotne informacje dotyczące przeprowadzonych testów zamieszczono w nocie 3.

W wyniku przeprowadzonego testu, w roku obrotowym zakończonym 30.09.2019 r. Zarząd Spółki dominującej ujął w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy trwałą utratę wartości firmy (goodwill) w kwocie 11.356 tys. PLN ujawnionej na objęciu kontroli nad spółką Grange Fencing Ltd (Wielka Brytania) w roku 2014.

Ze względu na fakt, iż wycena ta oparta jest w dużej mierze o przewidywane projekcje finansowe, uzależnione od prognoz dotyczących rozwoju rynku, Zarząd Spółki dominującej wskazuje na nieodłączną niepewność związaną z ich realizacją. Szczegóły dotyczące wartości firmy zawarte są w nocie 3.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Obowiązujące w Polsce przepisy podatkowe podlegają częstym zmianom, powodując istotne różnice w ich interpretacji i istotne wątpliwości w ich stosowaniu. Organy podatkowe posiadają instrumenty kontroli umożliwiające im weryfikację podstaw opodatkowania (w większości przypadków w okresie poprzednich 5 lat obrotowych), oraz nakładanie kar i grzywien. Od 15 lipca 2016 roku Ordynacja

Podatkowa uwzględnienia także postanowienia Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR), która ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia opodatkowania. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Klauzulę GAAR należy stosować tak w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie, jak i do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane.

W konsekwencji ustalenie zobowiązań podatkowych może wymagać istotnego osądu, w tym dotyczącego transakcji już zaistniałych, a kwoty obciążeń podatkowych prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku kontroli organów podatkowych.

3.3.20.

Informacje dotyczące podmiotów powiązanych

Grupa na dzień bilansowy prezentuje aktywa i pasywa oraz przychody ze sprzedaży z uwzględnieniem pozycji dotyczących podmiotów powiązanych zgodnie z przepisami MSR/MSSF (MSR 24).

Informacje na temat transakcji z pozostałymi jednostkami powiązanymi zaprezentowano w nocie nr 20.

3.3.21.

Korekta błędów

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Stelmet SA sporządzonym za okres od 01 października 2018 do 30 września 2019 roku nie dokonano korekty błędów z lat poprzednich.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ NA DZIEŃ 30.09.2019

Wyszczególnienie	Nota	na dzień 30.09.2019	na dzień 30.09.2018	na dzień 30.09.2017
Aktywa trwałe				
Wartość firmy	3		11 356	24 585
Wartości niematerialne	4	3 202	2 906	2 411
Rzeczowe aktywa trwałe	5	426 850	448 299	470 220
Nieruchomości inwestycyjne	6	11 162	20 261	19 909
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	2	98	261	470
Należności i pożyczki	7	180	186	198
Pochodne instrumenty finansowe	7		295	
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	8	38 834	38 176	36 665
Aktywa trwałe		480 326	521 740	554 458
Aktywa obrotowe				
Zapasy	9	93 746	116 545	95 451
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	10	116 939	100 894	93 261
Pochodne instrumenty finansowe	7	66	1 491	900
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	16	5 262	5 167	5 287
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	11	72 829	70 479	71 657
Aktywa obrotowe		288 842	294 576	266 556
Aktywa razem		769 168	816 316	821 014

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ NA DZIEŃ 30.09.2019 – cd.

Wyszczególnienie	Nota	na dzień 30.09.2019	na dzień 30.09.2018	na dzień 30.09.2017
Kapitał własny				
<i>Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej:</i>				
Kapitał podstawowy	12	29 364	29 364	29 364
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	12	57 431	57 431	57 431
Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających oraz różnice kursowe	12	(2 203)	(1 648)	(1 521)
Pozostałe kapitały	12	313 511	301 134	314 277
Zyski zatrzymane:	12	59 333	75 144	52 423
- zysk (strata) z lat ubiegłych		62 766	65 566	34 789
- zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		(3 433)	9 578	17 634
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		457 436	461 425	451 974
Kapitał własny		457 436	461 425	451 974
Zobowiązania				
Zobowiązania długoterminowe				
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	7	153 704	177 520	200 424
Leasing finansowy	7	2 456	1 742	1 426
Pochodne instrumenty finansowe	7	3 809	311	587
Pozostałe zobowiązania	15	965	1 145	1 403
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	8	7 286	11 098	13 322
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	13	1 216	1 011	933
Pozostałe rezerwy długoterminowe	14	237	231	
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	16	2 763	3 116	3 211
Zobowiązania długoterminowe		172 436	196 174	221 306
Zobowiązania krótkoterminowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	15	45 123	52 402	57 350
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	15	684	223	455
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	7	39 980	65 533	50 274
Leasing finansowy	7	1 496	1 467	1 033
Pochodne instrumenty finansowe	7	677	658	111
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	13	13 297	13 031	13 221
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	14	9	5	269
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	16	38 030	25 398	25 021
Zobowiązania krótkoterminowe		139 296	158 717	147 734
Zobowiązania razem		311 732	354 891	369 040
Pasywa razem		769 168	816 316	821 014

SKONSOLIDOWANY SPRAWOZDANIE Z WYNIKU FINANSOWEGO ZA OKRES OD 01.10.2018 DO 30.09.2019

Wyszczególnienie	Nota	za okres od 01.10.2018 do 30.09.2019	za okres od 01.10.2017 do 30.09.2018
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	1	602 017	553 023
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		600 879	552 718
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		1 138	305
Koszt własny sprzedaży		436 608	400 076
Koszt sprzedanych produktów i usług		436 506	400 020
Koszt sprzedanych towarów i materiałów		102	56
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		165 409	152 947
Koszty sprzedaży		97 420	92 476
Koszty ogólnego zarządu		32 118	36 492
Zysk (strata) ze sprzedaży		35 871	23 979
Pozostałe przychody operacyjne	17	9 989	8 778
Pozostałe koszty operacyjne	17	19 420	5 621
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		26 440	27 136
Strata z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	17	-1 154	
Przychody finansowe	17	356	3 148
Koszty finansowe	17	11 122	4 221
Utrata wartości wartości firmy (+/-)	3	-11 356	-12 852
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		3 164	13 211
Podatek dochodowy	18	6 597	3 633
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		-3 433	9 578
Działalność zaniechana			
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej			
Zysk (strata) netto	18	-3 433	9 578
ZYSK (STRATA) NA JEDNĄ AKCJĘ ZWYKŁĄ			
<i>Liczba akcji stosowana jako mianownik wzoru</i>			
Średnia ważona liczba akcji zwykłych		29 364 215	29 364 215
Rozwadniający wpływ opcji zamiennych na akcje			
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych		29 364 215	29 364 215
Podstawowy zysk (strata) netto na akcję (PLN)		-0,12	0,33
Rozwodniony zysk (strata) netto na akcję (PLN)		-0,12	0,33

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZADANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ZA OKRES OD 01.10.2018 DO 30.09.2019

Wyszczególnienie	Nota	za okres	za okres
		od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018
Zysk (strata) netto		-3 433	9 578
Inne całkowite dochody			
Różnice kursowe z wyceny jednostek działających za granicą		-555	-127
Całkowite dochody		-3 988	9 451
Całkowite dochody przypadające:			
- akcjonariuszom podmiotu dominującego		-3 988	9 451
- podmiotom niekontrolującym			

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH ZA OKRES OD 01.10.2018 DO 30.09.2019

Wyszczególnienie	Nota	za okres od 01.10.2018 do 30.09.2019	za okres od 01.10.2017 do 30.09.2018
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej</i>			
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		3 164	13 211
Korekty:			
Amortyzacja i odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe	5	42 035	40 807
Amortyzacja i odpisy aktualizujące wartości niematerialne	4	442	637
Odpisy aktualizujące nieruchomości inwestycyjnych	6	9 044	402
Zysk (strata) z aktywów (zobowiązań) finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik	7	4 694	-1 618
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	7	610	-447
Zyski (straty) ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	17	-251	-1 029
Strata z likwidacji niefinansowych aktywów trwałych	17	2 808	0
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	17	3 721	-1 419
Koszty odsetek	17	3 769	4 146
Przychody z odsetek i dywidend	17	-178	-35
Odpisy aktualizujące wartość wartości firmy	3	11 356	12 852
Inne korekty		137	876
Korekty razem		78 187	55 172
Zmiana stanu zapasów	19	23 226	-20 961
Zmiana stanu należności	19	-15 025	-8 021
Zmiana stanu zobowiązań	19	-6 687	-929
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych	19	10 935	2 501
Zmiany w kapitale obrotowym		12 449	-27 410
Zapłacone odsetki z działalności operacyjnej	17	-29	-54
Zapłacony podatek dochodowy	18	-10 617	-9 048
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		83 154	31 872
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej</i>			
Wydatki na nabycie wartości niematerialnych	4	-1 383	-923
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych	5	-23 384	-27 019
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	5	648	4 632
Wydatki na nabycie nieruchomości inwestycyjnych	3	-135	-559
Wydatki netto na nabycie jednostek stowarzyszonych	2	-150	0
Otrzymane odsetki	17	93	33
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-24 311	-23 836

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZA OKRES OD 01.10.2018 DO 30.09.2019 – cd.

Wyszczególnienie	Nota	za okres od 01.10.2018 do 30.09.2019	za okres od 01.10.2017 do 30.09.2018
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej</i>			
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek		41 642	25 379
Spłaty kredytów i pożyczek	7	-93 352	-30 250
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	5	-1 730	-1 206
Odsetki zapłacone	17	-3 853	-4 090
Przepływy z tyt. zobowiązań faktoringowych	15	0	-29
Przepływy z tyt. zrealizowanych WTT	17	691	1 003
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		-56 602	-9 194
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		2 241	-1 158
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		70 479	71 657
Zmiana stanu z tytułu różnic kursowych		109	-20
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu		72 829	70 479

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA OKRES OD 01.10.2018 DO 30.09.2019

Wyszczególnienie	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających oraz różnice kursowe	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
Saldo na 01.10.2018	29 364	57 431	-1 648	301 134	75 144	461 425
Emisja akcji						
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał				12 377	-12 377	
Razem transakcje z właścicielami	0	0	0	12 377	-12 377	0
Zysk netto za okres					-3 433	-3 434
Pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu za okres			-555			-555
Razem całkowite dochody	0	0	-555	0	-3 433	-3 989
Saldo na 30.09.2019	29 364	57 431	-2 203	313 511	59 333	457 436
Saldo na 01.10.2017	29 364	57 431	-1 521	314 277	54 205	453 756
Korekta błędu podstawowego					-1 782	-1 782
Saldo na 01.10.2017	29 364	57 431	-1 521	314 277	52 423	451 974
Pokrycie straty finansowej pozostałymi kapitałami				-50 598	50 598	
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał				37 455	-37 455	
Razem transakcje z właścicielami	0	0		-13 143	13 143	0
Zysk netto za okres	0	0	0	0	9 578	9 578
Pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu za okres	0	0	-127	0	0	-127
Razem całkowite dochody	0	0	-127	0	9 578	9 451
Saldo na 30.09.2018	29 364	57 431	-1 648	301 134	75 144	461 425

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO ZA OKRES OD 01.10.2018 DO 30.09.2019

(w związku z zastosowaniem w sprawozdaniu poziomem zaokrągleń (tys. PLN) w podsumowaniach not objaśniających mogą wystąpić odchylenia +/- 1 tys. PLN)

1.

Segmenty operacyjne

1.1. Segmenty operacyjne (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Architektura ogrodowa	Pellet	Produkcja uboczna	Produkcja energii	Pozostałe	Nieprzy- pisane	Ogółem
za okres od 01.10.2018 do 30.09.2019							
Przychody od klientów zewnętrznych	472 345	100 792	27 416	1 080	384		602 017
Przychody ogółem	472 345	100 792	27 416	1 080	384		602 017
Wynik brutto na sprzedaży	130 715	31 800	1 516	1 021	357		165 409
Koszty sprzedaży bezpośrednio alokowane do segmentu	-90 518	-6 902					-97 420
Wynik brutto na sprzedaży skorygowany o bezpośrednie koszty sprzedaży	40 197	24 898	1 516	1 021	357		67 989
Koszty ogólnego zarządu	-30	-8				-32 080	-32 118
Pozostałe przychody operacyjne	8 977					1 012	9 989
Pozostałe koszty operacyjne	-5 141					-14 279	-19 420
Wynik operacyjny segmentu	44 003	24 890	1 516	1 021	357	-45 347	26 440
<i>Pozostałe informacje:</i>							
Amortyzacja	31 683	7 714		183		2 897	42 477
Aktywa segmentu operacyjnego	278 719	104 308	1 653	4 286		380 202	769 168
za okres od 01.10.2017 do 30.09.2018							
Przychody od klientów zewnętrznych	436 370	88 813	26 896	563	381		553 023
Przychody ogółem	436 370	88 813	26 896	563	381		553 023
Wynik brutto na sprzedaży	131 977	19 534	1 377	261	-202		152 947
Koszty sprzedaży bezpośrednio alokowane do segmentu	-86 501	-5 975					-92 476
Wynik brutto na sprzedaży skorygowany o bezpośrednie koszty sprzedaży	45 476	13 559	1 377	261	-202		60 471
Koszty ogólnego zarządu						-36 492	-36 492
Pozostałe przychody operacyjne	5 945					2 833	8 778
Pozostałe koszty operacyjne	-3 908					-1 713	-5 621
Wynik operacyjny segmentu	47 513	13 559	1 377	261	-202	-35 372	27 136
<i>Pozostałe informacje:</i>							
Amortyzacja	29 490	8 376		183		3 395	41 444
Aktywa segmentu operacyjnego	353 628	102 911	1 959	3 478	26 307	328 033	816 316

Segment operacyjny „Nieprzypisane” prezentuje wartość aktywów, które nie są bezpośrednio związane z którymkolwiek z segmentów. W jego skład wchodzi głównie: środki pieniężne, instrumenty pochodne, udzielone pożyczki, aktywa z tyt. odroczonego podatku dochodowego oraz rozliczenia międzyokresowe czynne, a także aktywa przypisane do funkcji centralnych Grupy.

Żaden segment operacyjny Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia segmentów sprawozdawczych.

1.2. Przychody ze sprzedaży w podziale na kategorie

Wyszczególnienie	Architektura ogrodowa	Pellet	Produkcja uboczna	Produkcja energii	Pozostałe	Ogółem
za okres od 01.10.2018 do 30.09.2019						
Linia produktu						
Produkty toczone	35 707					35 707
Produkty strugane	141 137					141 137
Produkty montażowe	295 501					295 501
Pellet		100 792				100 792
Produkcja uboczna			27 416			27 416
Produkcja energii				1 080		1 080
Pozostałe					384	384
Przychody ze sprzedaży ogółem	472 345	100 792	27 416	1 080	384	602 017
Termin przekazania dóbr/usług						
W momencie czasu	472 345	100 792	27 416	1 080	384	602 017
W miarę upływu czasu						-
Przychody ze sprzedaży ogółem	472 345	100 792	27 416	1 080	384	602 017

1.3. Informacje nt. obszarów geograficznych

Wyszczególnienie (tys. PLN)	od 01.10.2018 do 30.09.2019		od 01.10.2017 do 30.09.2018	
	Przychody	Aktywa trwałe*	Przychody	Aktywa trwałe*
Polska	102 889	32 166	87 780	119 019
Wielka Brytania	118 020	194 603	148 273	182 296
Francja	106 194	53 073	106 699	59 717
Niemcy	188 579	113 597	136 601	76 402
Inne kraje	86 335	48 053	73 670	45 835
Ogółem	602 017	441 492	553 023	483 269

* Aktywa trwałe z wyłączeniem aktywów z tyt. odroczonego podatku dochodowego oraz pochodnych instrumentów finansowych. Aktywa trwałe możliwe do przyporządkowania do krajów zostały do nich zaalokowane. Natomiast pozostałe aktywa (głównie rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne) podzielone wg krajów przy zastosowaniu kryterium przychodowego.

1.4. Uzgodnienie wyników segmentów operacyjnych z wynikiem skonsolidowanym przed opodatkowaniem (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018
Wynik operacyjny segmentów	26 440	27 136
<i>Korekty:</i>		
Pozostałe przychody nie przypisane do segmentów		
Pozostałe koszty nie przypisane do segmentów (-)		
Korekty razem	0	0
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	26 440	27 136
Zysk/strata z tytułu oczekiwanych strat kredytowych	-1 154	
Przychody finansowe	356	3 148
Koszty finansowe (-)	-11 122	-4 221
Utrata wartości firmy *	-11 356	-12 852
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	3 164	13 211

* Utrata wartości wartości firmy dotyczy segmentu „Architektura ogrodowa”

1.5. Informacje dotyczące głównych klientów (tys. PLN)

Klient	od 01.10.2018 do 30.09.2019		od 01.10.2017 do 30.09.2018	
	Przychody	Segment	Przychody	Segment
Klient A	49 883	Architektura ogrodowa	45 912	Architektura ogrodowa
Klient B	49 375	Architektura ogrodowa	44 787	Architektura ogrodowa
Klient C	40 150	Architektura ogrodowa	36 523	Architektura ogrodowa
Klient D	38 435	Architektura ogrodowa	64 189	Architektura ogrodowa
Klient E	32 897	Architektura + pellet	2 501	Architektura + pellet
Ogółem	210 740		193 912	

2.

Inwestycje

2.1. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych (tys. PLN)

Spółka	Siedziba jednostki stowarzyszonej	Udział w kapitale podstawowym	30.09.2019		30.09.2018	
			Cena nabycia	Skumulowana utrata wartości	Cena nabycia	Skumulowana utrata wartości
Zielonogórski Klub Żużlowy SSA	Zielona Góra	25%	800	702	650	389
Bilansowa wartość inwestycji				98		261

W roku obrotowym spółka dominująca Stelmet S.A. objęła 1.500 dodatkowych akcji Zielonogórskiego Klubu Żużlowego SSA o wartości nominalnej 100 PLN. Objęte akcje zostały pokryte w całości wkładem pieniężnym o wartości 150.000 PLN. Jednocześnie, w związku z utratą wartości akcji dokonano w roku obrotowym 2018/2019 dodatkowego odpisu aktualizującego wartość akcji w kwocie 313.200 PLN. Łączna wartość odpisu z tytułu utraty wartości akcji na dzień 30-09-2019 wyniósł 701.800 PLN.

2.2. Podstawowe dane finansowe jednostek stowarzyszonych (tys. PLN)

Spółka	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał własny	Wynik finansowy netto za okres	Przychody ze sprzedaży za okres
	na dzień 30.09.2019	na dzień 30.09.2019	na dzień 30.09.2019	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2018 do 30.09.2019
Zielonogórski Klub Żużlowy SSA	2 777	2 383	394	-1 350	9 840
Razem	2 777	2 383	394	-1 350	9 840

3.

Wartość firmy

3.1. Wartość firmy (tys. PLN)

Wyszczególnienie	na dzień 30.09.2019	na dzień do 30.09.2018
Nabycie Grange Fencing Ltd	-	11 356
Razem wartość firmy	-	11 356

3.2. Zmiana wartości bilansowej wartości firmy (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018
<i>Wartość brutto</i>		
Saldo na początek okresu	24 219	24 585
Różnice kursowe netto z przeliczenia		(366)
Wartość brutto na koniec okresu	24 219	24 219
<i>Odpisy z tytułu utraty wartości</i>		
Saldo na początek okresu	12 863	
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	11 356	12 863
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	24 219	12 863
Wartość firmy - wartość bilansowa na koniec okresu	0	11 356

Kierując się wymogami stosownych standardów, Zarząd Spółki dominującej przeprowadził test na utratę wartości wartości firmy według stanu na dzień 30 września 2019 roku.

Zgodnie z polityką rachunkowości, Spółka uznała, iż na dzień 30.09.2019r. zachodzą przesłanki przeprowadzenia testu na utratę wartości udziałów. W wyniku przeprowadzonych analiz wartość bilansowa CGU została określona na 186 tys. PLN.

Przepływy finansowe wykorzystane w teście dotyczą lat obrotowych od 2019-2020 do 2026-2027 i bazują na historycznych danych oraz odzwierciedlają perspektywę Zarządu co do kształtowania się przyszłej sytuacji gospodarczej oraz możliwości rozwoju biznesu. Zdaniem Zarządu Spółki dominującej przyjęcie projekcji finansowych dłuższych niż 5-letnie jest zasadne ze względu na fakt, iż rzeczowe aktywa trwale wykorzystywane w ramach tego CGU mają istotnie dłuższy okres ekonomicznej użyteczności.

Do kalkulacji zdyskontowanych przepływów pieniężnych Grupa wykorzystwała stopę dyskonta zbudowaną w oparciu o średni ważony koszt kapitału (WACC). W celu określenia właściwej stopy dyskontowej, Zarząd Spółki dominującej, skorzystał z aktualnych publicznie dostępnych danych. Poszczególne składniki tej stopy zostały oszacowane na podstawie danych rynkowych o stopie wolnej od ryzyka, wartości współczynnika beta, struktury dług/kapitał dla sektora Paper/Forest Products dla Europy oraz premii za ryzyko.

Istotne założenia przyjęte do wyliczenia wartości użytkowej oraz wyniki obliczeń przedstawia poniższa tabela:

Stopa dyskonta w latach prognozy szczegółowej	6,68%
Stopa dyskonta dla wyliczenia wartości rezydualnej	7,77%
Stopa wzrostu dla wyliczenia wartości rezydualnej	1,0%
Średnioroczna stopa wzrostu przychodów ze sprzedaży generowanych przez CGU w okresie prognozy szczegółowej	3,0%
Wartość bilansowa CGU na dzień 30.09.2018 (tys. PLN)	116 295
Wartość odzyskiwalna CGU (tys. PLN)	105 125
<i>w tym wartość zdyskontowanych przepływów za lata 2019/2020 – 2026/2027 (tys. PLN)</i>	<i>34 908</i>
<i>w tym wartość rezydualna (tys. PLN)</i>	<i>70 217</i>
Stwierdzona utrata wartości CGU (tys. PLN)	11 170
Wartości firmy podlegająca testowaniu (w tys. PLN)	11 356
Wartość odpisu wartości firmy w 2018-2019 (w tys. PLN)	11 356
Wartość firmy po odpisie	0

Wyniki testu wartości firmy dla CGU związanego z segmentem geograficznym Wielka Brytania przeprowadzonych na dzień 30 września 2019 roku wykazały utratę wartości i konieczność dokonania odpisu aktualizującego wartość firmy w wysokości 11.170 tys. PLN. Uchwałą Zarządu z dn. 16-01-2020r. podjęto decyzję o odpisaniu pełnej pozostałej wartości firmy (goodwill) tj. 11.356 tys.PLN.

4.

Wartości niematerialne

4.1. Wartości niematerialne (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne W trakcie wytwarzania	Razem
Stan na 30.09.2019					
Wartość bilansowa brutto	2 994	6 287	237	337	9 855
Skumulowane umorzenie i odpisy amortyzacyjne	-2 006	-4 605	-42		-6 653
Wartość bilansowa netto	988	1 682	195	337	3 202
Stan na 30.09.2018					
Wartość bilansowa brutto	2 918	5 542	231	481	9 172
Skumulowane umorzenie i odpisy amortyzacyjne	-1 763	-4 485	-18		-6 266
Wartość bilansowa netto	1 155	1 057	213	481	2 906

4.2. Zmiana wartości bilansowej wartości niematerialnych (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie wytwarzania	Razem
Stan na 30.09.2019					
Wartość bilansowa netto na 01.10.2018	1 155	1 057	213	481	2 906
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)		1 527		-32	1 495
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)		-678		-112	-790
Amortyzacja (-)	-195	-224	-23		-442
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)	28		5		33
Wartość bilansowa netto na 30.09.2019	988	1 682	195	337	3 202
Stan na 30.09.2018					
Wartość bilansowa netto na 01.10.2017	1 370	1 041			2 411
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)		376	230	481	1 087
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)		66			66
Amortyzacja (-)	-193	-426	-17		-636
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)	-22				-22
Wartość bilansowa netto na 30.09.2018	1 155	1 057	213	481	2 906

4.3. Amortyzacja wartości niematerialnych (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018
Koszt własny sprzedaży	353	546
Koszty ogólnego zarządu	48	51
Koszty sprzedaży	41	40
Razem amortyzacja wartości niematerialnych	442	637

5.

Rzeczowe aktywa trwałe

5.1. Rzeczowe aktywa trwałe (tys. PLN)

Wyszczególnienie (tys. PLN)	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe	
						W trakcie wytwarzania	Razem
<i>Stan na 30.09.2019</i>							
Wartość bilansowa brutto	20 570	293 740	324 422	34 315	8 205	8 060	689 312
Skumulowane umorzenie i odpisy amortyzacyjne		-68 636	-171 980	-16 243	-5 603		-262 462
Wartość bilansowa netto	20 570	225 104	152 442	18 072	2 602	8 060	426 850
<i>Stan na 30.09.2018</i>							
Wartość bilansowa brutto	20 570	292 589	321 621	31 446	7 643	1 212	675 081
Skumulowane umorzenie i odpisy amortyzacyjne		-59 782	-147 380	-14 679	-4 941		-226 782
Wartość bilansowa netto	20 570	232 807	174 241	16 767	2 702	1 212	448 299

5.2. Zmiana wartości bilansowej rzeczowych aktywów trwałych (tys. PLN)

Wyszczególnienie (tys. PLN)	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe	
						W trakcie wytwarzania	Razem
<i>za okres od 01.10.2018 do 30.09.2019</i>							
Wartość bilansowa netto na 01.10.2018	20 570	232 807	174 241	16 767	2 702	1 212	448 299
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)		1 018	9 916	5 140	544	7 280	23 898
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)		-13	-3 102		-13	-625	-3 753
Amortyzacja (-)		-8 786	-28 760	-3 832	-657		-42 035
Odwroćenie odpisów aktualizujących			111		6	193	310
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)		78	36	-3	20		131
Wartość bilansowa netto na 30.09.2019	20 570	225 104	152 442	18 072	2 602	8 060	426 850
<i>za okres od 01.10.2017 do 30.09.2018</i>							
Wartość bilansowa netto na 01.10.2017	20 520	235 302	178 759	18 369	2 487	14 783	470 220
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)		997	1 095		733	20 304	23 129
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)		4	-517	-1 005	-48	-361	-1 927
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)	50	5 372	23 055	2 952	241	-33 321	-1 651
Amortyzacja (-)		-8 824	-27 733	-3 547	-703		-40 807
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (-)			-366			-193	-559
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)		-44	-52	-2	-8		-106
Wartość bilansowa netto na 30.09.2018	20 570	232 807	174 241	16 767	2 702	1 212	448 299

5.3. Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2018	od 01.10.2017
	do 30.09.2019	do 30.09.2018
Koszt własny sprzedaży	38 753	37 357
Koszty ogólnego zarządu	2 569	3 063
Koszty sprzedaży	713	387
Razem amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	42 035	40 807

5.4. Rzeczowe aktywa trwałe i nieruchomości inwestycyjne, do których tytuł prawny podlega ograniczeniu oraz stanowiące zabezpieczenie zobowiązań (tys. PLN)

Tytuł zobowiązania / ograniczenia w dysponowaniu	Wartość bilansowa na dzień 30.09.2019	Wartość bilansowa na dzień 30.09.2018
Hipoteka umowna na rzecz mBank	17 588	5 908
Hipoteka umowna na rzecz BNP Paribas	17 609	6 459
Hipoteka na rzecz Skarbu Państwa	539	673
Hipoteka umowna na nieruchomościach/zastaw rejestrowy na rzecz PKO BP	145 953	162 769
Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych podlegających ograniczeniu w dysponowaniu lub stanowiących zabezpieczenie	181 689	175 809

Wartości w tabeli zostały zaprezentowane w wysokości zobowiązania, którego zabezpieczenie stanowi rzeczowe aktywa trwałe i nieruchomości inwestycyjne.

5.5. Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych w leasingu finansowym (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Razem
	<i>Stan na 30.09.2019</i>		
Wartość bilansowa brutto	4 629	3 675	8 304
Skumulowane umorzenie i odpisy amortyzacyjne	-1 690	-660	-2 350
Wartość bilansowa netto	2 939	3 015	5 954
<i>Stan na 30.09.2018</i>			
Wartość bilansowa brutto	4 629	1 240	5 869
Skumulowane umorzenie i odpisy amortyzacyjne	-983	-300	-1 283
Wartość bilansowa netto	3 646	940	4 586

5.6. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowym (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Opłaty z tytułu umów leasingu finansowego płatne w okresie:		
	koszty		razem
	do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	
<i>Stan na 30.09.2019</i>			
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe	1 618	2 613	4 231
Koszty finansowe (-)	-122	-157	-279
Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych	1 496	2 456	3 952
<i>Stan na 30.09.2018</i>			
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe	1 506	1 771	3 277
Koszty finansowe (-)	-39	-29	-68
Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych	1 467	1 742	3 209

5.7. Charakterystyka zobowiązań finansowym (leasing) wycenianych według zamortyzowanego kosztu (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Waluta	Oprocentowanie	Wartość bilansowa		Zobowiązanie	
			w walucie	w PLN	krótkoterminowe	długoterminowe
<i>Stan na 30.09.2019</i>						
Umowy leasingu do 1 roku	EUR	zmiennie	130	571	571	
Umowy leasingu od 1 do 2 lat	EUR	zmiennie	296	1 294	472	822
Umowy leasingu od 3 do 4 lat	GBP	zmiennie	423	2 087	453	1 634
Leasing finansowy na dzień 30.09.2019				3 952	1 496	2 456
<i>Stan na 30.09.2018</i>						
Umowy leasingu od 1 do 2 lat	EUR	zmiennie	349	1 492	1 013	479
Umowy leasingu od 3 do 4 lat	EUR	zmiennie	402	1 717	454	1 263
Leasing finansowy na dzień 30.09.2018				3 209	1 467	1 742

6.

Nieruchomości inwestycyjne

6.1. Nieruchomości inwestycyjne

Wyszczególnienie	od 01.10.2018	od 01.10.2017
	do 30.09.2019	do 30.09.2018
Wartość bilansowa netto na początek okresu	20 261	19 909
Nabycie nieruchomości		880
Likwidacja nieruchomości (-)	-38	0
Inne zmiany (rekasyfikacje, przeniesienia itp.)		-6
Amortyzacja (-)	-402	-397
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (-)	-8 706	-125
Odwroćenie odpisów aktualizujących	47	0
Wartość bilansowa netto na koniec okresu, w tym:	11 162	20 261
Wartość bilansowa brutto	25 903	25 422
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące (-)	-14 741	-5 674
Wartość godziwa nieruchomości:		
Wartość nieruchomości, dla których można określić wartość godziwą, w tym:	10 656	19 748
- poziom 3	10 656	19 748

W roku obrotowym 2018/2019 Spółka dominująca Stelmet S.A. zidentyfikowała przesłanki świadczące o utracie wartości nieruchomości inwestycyjnej zlokalizowanej w Kowarach. Spółka zleciła rzeczoznawcy majątkowemu wycenę wartości rynkowej tej nieruchomości.

Nieruchomość inwestycyjna Kowary składa się z nieruchomości gruntowych oraz budynków i budowli. Zgodnie z polityką rachunkowości, nieruchomości inwestycyjne początkowo wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów przeprowadzenia transakcji. Po początkowym ujęciu wartości nieruchomości inwestycyjnych pomniejszana jest o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości. W dniu 09.01.20120r. do Spółki wpłynął operat szacunkowy rzeczoznawcy z wyceną składników składających się na Zakład Kowary. Podstawowe wartości wynikające z operatu prezentowane są poniżej:

Wartość bilansowa przed weryfikacją na dzień 30.09.2019r. w tys. PLN	14 048
Wartość rynkowa wg operatu rzeczoznawcy w tys. PLN	7 637
Nadwyżka nad wartością księgową netto w tys. PLN (grunty)	2 065
Niedobór nad wartością księgową netto w tys. PLN (budynki i budowle)	-8 476

6.2. Przychody z czynszów i koszty utrzymania nieruchomości

Wyszczególnienie	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018
Przychody z czynszów	414	461
<i>Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące:</i>		
Nieruchomości przynoszących przychody z czynszów	383	102
Nieruchomości, które w okresie nie przyniosły przychodów z czynszów	335	283
Bezpośrednie koszty operacyjne	718	385

7.

Aktywa i zobowiązania finansowe

7.1. Aktywa finansowe w podziale na kategorie instrumentów finansowych wg MSSF 9 i MSR 39 (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Kategorie instrumentów finansowych wg MSSF 9			Razem
	AZK	AWGW-O	Poza MSSF9	
<i>Stan na 30.09.2019</i>				
<i>Aktywa trwałe:</i>				
Należności i pożyczki			180	180
<i>Aktywa obrotowe:</i>				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	104 058		12 881	116 939
Pochodne instrumenty finansowe		66		66
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	72 829			72 829
Kategoria aktywów finansowych razem	176 887	66	13 061	190 014

Wyszczególnienie	Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39			Razem
	PiN	AWG-O	Poza MSR39	
<i>Stan na 30.09.2018</i>				
<i>Aktywa trwałe:</i>				
Należności i pożyczki			186	186
Pochodne instrumenty finansowe		295		295
<i>Aktywa obrotowe:</i>				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	89 090		11 804	100 894
Pochodne instrumenty finansowe		1 491		1 491
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	70 479			70 479
Kategoria aktywów finansowych razem	159 569	1 786	11 990	173 345

MSSF 9:

(AZK) - Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie (MSSF 9.4.1.2.)

(AWGW-O) – Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik wyceniane zgodnie z MSSF 9 (MSSF 9.4.1.4.)

(Poza MSSF9) – Aktywa poza zakresem MSSF9

MSR 36:

(PiN) – Pożyczki i należności

(AWG-O) – Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – przeznaczone do obrotu (MSR 39.9 def. kategorii pkt a)

(Poza MSR39) – Aktywa poza zakresem MSR 39

7.2. Zobowiązania finansowe w podziale na kategorie instrumentów finansowych wg MSSF 9 i MSR 39 (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Kategorie instrumentów finansowych wg MSSF 9			Razem
	ZZK	ZWGW-O	Poza MSSF9	
<i>Stan na 30.09.2019</i>				
<i>Zobowiązania długoterminowe:</i>				
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	153 704			153 704
Leasing finansowy	2 456			2 456
Pochodne instrumenty finansowe		3 809		3 809
Pozostałe zobowiązania			965	965
<i>Zobowiązania krótkoterminowe:</i>				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozost. zobowiązania	40 051		5 072	45 123
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	39 980			39 980
Leasing finansowy	1 496			1 496
Pochodne instrumenty finansowe		677		677
Kategoria zobowiązań finansowych razem	237 687	4 486	6 037	248 210

Wyszczególnienie	Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39			Razem
	ZWGW-O	ZZK	Poza MSR39	
<i>Stan na 30.09.2018</i>				
<i>Zobowiązania długoterminowe:</i>				
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne		177 520		177 520
Leasing finansowy			1 742	1 742
Pochodne instrumenty finansowe	311			311
Pozostałe zobowiązania		1 145		1 145
<i>Zobowiązania krótkoterminowe:</i>				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozost. zobowiązania		49 703	2 699	52 402
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne		65 533		65 533
Leasing finansowy			1 467	1 467
Pochodne instrumenty finansowe	658			658
Kategoria zobowiązań finansowych razem	969	293 901	5 908	300 778

MSSF9:

(ZZK) – Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

(ZWGW-O) – Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik przeznaczony do obrotu zgodnie z MSSF 9 (MSSF 9.4.2.1.(a) i definicja kategorii w zał. A do MSSF 9)

(Poza MSSF9) – Zobowiązania poza zakresem MSSF9

MSR36:

(ZWGW-O) – Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – przeznaczone do obrotu (MSR 39.9 def. kategorii pkt a)

(ZZK) – Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

(Poza MSR39) – Zobowiązania poza zakresem MSR 39

7.3. Należności i pożyczki (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2019	30.09.2018
Aktywa trwałe:		
Należności	180	186
Należności i pożyczki długoterminowe	180	186
Aktywa obrotowe:		
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	116 939	100 894
Należności i pożyczki krótkoterminowe	116 939	100 894
Należności i pożyczki, w tym:	117 119	101 080
Należności	117 119	101 080
Pożyczki		

7.4. Instrumenty pochodne (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2019	30.09.2018
Aktywa trwałe		
Instrumenty pochodne handlowe		295
Instrumenty pochodne długoterminowe	0	295
Aktywa obrotowe		
Instrumenty pochodne handlowe	66	1 491
Instrumenty pochodne krótkoterminowe	66	1 491
Aktywa - instrumenty pochodne	66	1 786
Zobowiązania długoterminowe:		
Instrumenty pochodne handlowe	3 809	311
Instrumenty pochodne długoterminowe	3 809	311
Zobowiązania krótkoterminowe:		
Instrumenty pochodne handlowe	677	658
Instrumenty pochodne krótkoterminowe	677	658
Zobowiązania - instrumenty pochodne	4 486	969

7.5. Charakterystyka instrumentów pochodnych (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Waluta	Nominał transakcji w walucie	Wartość bilansowa instrumentów (PLN)		Czas transakcji [dni]	
			Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe	od	do
Stan na 30.09.2019						
Forward mBank	EUR	11 000	23	260	3	402
Forward BNP Paribas	EUR	8 000	22	282	3	463
Forward PKO BP	GBP	750	18		3	66
Forward PKO BP	EUR	3 750	3	255	29	339
Forward PKO BP	EUR	1 500		63	374	493
IRS PKO BP	GBP	9 584		225		974
IRS PKO BP	EUR	21 209		3 401		1 554
Instrumenty pochodne razem			66	4 486		
Stan na 30.09.2018						
Forward mBank	EUR	8 250	458	78	5	317
Forward BNP Paribas	EUR	13 000	487	141	39	340
Forward BNP Paribas	GBP	2 000		116	39	114
IRS mBank	EUR	1 481		8		365
IRS BNP Paribas	EUR	2 092		14		365
Forward PKO BP	GBP	3 000	437	323	9	186
Forward PKO BP	EUR	1 000	109		270	340
IRS PKO BP	GBP	13 254	287			1 339
IRS PKO BP	EUR	21 209	8	289		1 919
Instrumenty pochodne razem			1 786	969		

7.6. Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Zobowiązania krótkoterminowe		Zobowiązania długoterminowe	
	30.09.2019	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2018
<i>Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:</i>				
Kredyty w rachunku kredytowym	27 445	35 724	153 704	170 188
Kredyty w rachunku bieżącym	12 535	29 741		
Pożyczki		68		7 332
Pozostałe				
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	39 980	65 533	153 704	177 520
Zobowiązania finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat				
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem	39 980	65 533	153 704	177 520

7.7. Charakterystyka zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Waluta	Oprocentowanie	Termin wymagalności	Wartość bilansowa		Zobowiązanie	
				w walucie	w PLN	krótko-terminowe	długo-terminowe
Stan na 30.09.2019							
Kredyty obrotowe nieodnawialne	EUR	zmiennie	30.09.2024	4 021	17 588	4 202	13 386
Kredyty obrotowe nieodnawialne	EUR	zmiennie	30.09.2024	4 026	17 608	4 101	13 507
Kredyty w rachunku kredytowym	GBP	zmiennie	22.06.2022	9 125	45 002	17 235	27 767
Kredyty w rachunku kredytowym	EUR	zmiennie	27.06.2027	19 688	86 107		86 107
Kredyty w rachunku kredytowym	EUR	zmiennie	30.09.2027	3 394	14 845	1 908	12 937
Kredyty w rachunku bieżącym	GBP	zmiennie	12.08.2022	1 726	8 513	8 513	
Kredyty w rachunku bieżącym	EUR	zmiennie	12.08.2022	919	4 021	4 021	
Kredyt obrotowy odnawialny	EUR	zmiennie	31.05.2022				
Kredyt w rachunku bieżącym	EUR	zmiennie	12.08.2022				
Kredyt w rachunku bieżącym	EUR	zmiennie	31.05.2022				
Finansowanie obrotowe	GBP	zmiennie	bezterminowo				
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem wg stanu na dzień 30.09.2019				193 684		39 980	153 704
Stan na 30.09.2018							
Kredyty obrotowe WTT	EUR	zmiennie	30.09.2019	1 383	5 908	5 908	
Kredyty obrotowe WTT	EUR	zmiennie	30.09.2019	1 512	6 459	6 459	
Kredyty w rachunku kredytowym	GBP	zmiennie	30.06.2022	13 813	66 381	22 701	43 680
Kredyty w rachunku kredytowym	EUR	zmiennie	13.08.2027	19 716	84 215	57	84 158
Kredyty w rachunku kredytowym	EUR	zmiennie	13.08.2019	2 926	12 499	516	11 983
Kredyty w rachunku bieżącym	GBP	zmiennie	13.08.2019	3 889	18 686	18 686	
Pożyczka	PLN	zmiennie	31.12.2021	7 400	7 400	68	7 332
Kredyt w rachunku bieżącym	GBP	zmiennie	30.09.2019	2 300	11 055	11 055	
Kredyt akwizycyjny	GBP	zmiennie	08.11.2021	6 337	30 450	83	30 367
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem wg stanu na dzień 30.09.2019				243 053		65 533	177 520

7.8. Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2019	30.09.2018
Wartości niematerialne		
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym w leasingu	181 688	175 809
Aktywa finansowe (inne niż należności)		673
Zapasy	58 382	81 813
Należności z tytułu dostaw i usług i inne	57 453	34 650
Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie razem	297 523	292 945

Wartości w tabeli zostały zaprezentowane w wysokości zobowiązania, którego zabezpieczenie stanowi dany element majątkowy.

7.9. Uzgodnienie zobowiązań wynikających z działalności finansowej (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Stan na 30.09.2018	Przepływy		Zmiany niebędące przepływem					Stan na 30.09.2019
		Splata	Zaciągnięcie	Zawarcie	Zmiana kursów walut	Wycena do wartości godziwej	Odsetki	Reklasyfikacja	
Długoterminowe									
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	177 520	-44 402	28 960		11 929	-270	2 179	-22 212	153 704
Leasing finansowy	1 742			1 634	40		-18	-942	2 456
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające działalność finansową (aktywa i zobowiązania)	-16			-119		-3 697		23	(3 809)
Krótkoterminowe									
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	65 533	-48 950	12 682		-7 532	-37	12	18 272	39 980
Leasing finansowy	1 467	-1 730		454	58		-38	1 285	1 496
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające działalność finansową (aktywa i zobowiązania)	833			-610		-223		-611	(611)
Razem	247 079	-95 082	41 642	1 359	4 495	-4 227	2 135	-4 185	193 216

Wyszczególnienie	Stan na 30.09.2017	Przepływy		Zmiany niebędące przepływem					Stan na 30.09.2018
		Splata	Zaciągnięcie	Zawarcie	Zmiana kursów walut	Wycena do wartości godziwej	Odsetki	Reklasyfikacja	
Długoterminowe									
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	200 424	-5 226	14 336		7 154	-164	2 382	-41 386	177 520
Leasing finansowy	1 426		1 266		-24		12	-938	1 742
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające działalność finansową (aktywa i zobowiązania)	-587					571			(16)
Krótkoterminowe									
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	50 274	-25 024	11 043		2 320	-298	-113	27 331	65 533
Leasing finansowy	1 033	-1 206	457		237		8	938	1 467
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające działalność finansową (aktywa i zobowiązania)	789			832		-731		-57	833
Razem	253 359	-31 456	27 102	832	9 687	-622	2 289	-14 112	247 079

7.10. Udzielone zabezpieczenia spłaty zobowiązań (wg rodzaju) (tys. PLN)

Rodzaj zabezpieczenia	Wartość zabezpieczenia	
	30.09.2019	30.09.2018
Hipoteka umowna na nieruchomościach	424 083	248 346
Hipoteka na rzecz Skarbu Państwa	1 212	673
Zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach	350 097	187 455
Zastaw rejestrowy na zapasach oraz umowy przewłaszczenia zapasów	338 092	220 103
Cesja wierzytelności	60 153	60 939
Cesja praw z polis ubezpieczenia	tak	tak
Weksle z deklaracją wekslową	178 157	220 959
Pełnomocnictwo do dysponowania obecnymi i przyszłymi wpływami na rachunek bankowy	tak	tak
Oświadczenie o poddaniu się egzekucji	552 758	775 946
Poręczenie kredytów MrGarden	158 293	181 462
Poręczenie kredytów SB Grange Holding		30 680
Weksle z deklaracją wekslową		7 393

7.11. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych (tys. PLN)

Klasa instrumentu finansowego	30.09.2019		30.09.2018	
	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa
<i>Aktywa:</i>				
Pożyczki				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	104 058	104 058	89 090	89 090
Pochodne instrumenty finansowe	66	66	1 786	1 786
Udziały, akcje spółek nienotowanych	98	98	261	261
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	72 829	72 829	70 479	70 479
<i>Zobowiązania:</i>				
Kredyty w rachunku kredytowym	181 149	181 149	205 912	205 912
Kredyty w rachunku bieżącym	12 535	12 535	29 741	29 741
Pożyczki			7 400	7 400
Leasing finansowy	3 952	3 952	3 209	3 209
Pochodne instrumenty finansowe	4 486	4 486	969	969
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	40 051	40 051	50 848	50 848

Według oceny Grupy wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych innych niż wyceniane w wartości godziwej, nie różni się istotnie od wartości bilansowych. Jest to spowodowane głównie krótkim terminem zapadalności. W roku zakończonym 30 września 2019 roku, ani też roku zakończonym dnia 30 września 2018 roku nie miały miejsca przesunięcia między poziomem hierarchii wartości godziwej.

7.12. Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej wg poziomów wyceny

Klasa instrumentu finansowego	Poziom 2	Razem wartość godziwa
Stan na 30.09.2019		
<i>Aktywa:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	66	66
<i>Aktywa razem:</i>	66	66
<i>Zobowiązania:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe (-)	(4 486)	(4 486)
<i>Zobowiązania razem:</i>	(4 486)	(4 486)
Wartość godziwa netto	(4 420)	(4 420)
Stan na 30.09.2018		
<i>Aktywa:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	1 786	1 786
<i>Aktywa razem:</i>	1 786	1 786
<i>Zobowiązania:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe (-)	(969)	(969)
<i>Zobowiązania razem:</i>	(969)	(969)
Wartość godziwa netto	817	817

8.

Podatek odroczony

8.1. Odroczony podatek dochodowy (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2019	30.09.2018
Saldo na początek okresu:		
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	38 176	36 665
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	11 098	13 322
<i>Podatek odroczony per saldo na początek okresu</i>	<i>27 078</i>	<i>23 343</i>
Zmiana stanu w okresie wpływająca na:		
Rachunek zysków i strat (+/-)	4 470	3 734
Pozostałe (w tym różnice kursowe netto z przeliczenia)		1
<i>Podatek odroczony per saldo na koniec okresu, w tym:</i>	<i>31 548</i>	<i>27 078</i>
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	38 834	38 176
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7 286	11 098

8.2. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (tys. PLN)

Tytuły różnic przejściowych	Saldo na początek okresu	Zmiana wpływ na wynik	Różnice kursowe z przeliczenia	Saldo na koniec okresu
Stan na 30.09.2019				
<i>Aktywa:</i>				
Wartości niematerialne	11 474	-929		10 545
Nieruchomości inwestycyjne	121	1 645		1 766
Zapasy	860	-228		632
Należności z tytułu dostaw i usług	351	563		914
Inne aktywa	59	-59		
<i>Zobowiązania:</i>				
Rezerwy na świadczenia pracownicze	622	84		706
Pochodne instrumenty finansowe	184	656		840
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	374	-374		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	1 457	341		1 798
Inne zobowiązania	4 862	1 386		6 248
<i>Inne:</i>				
Ulga SSE	14 860	219		15 079
Nierozliczone straty podatkowe	2 952	-2 646		306
Razem	38 176	658	0	38 834
Stan na 30.09.2018				
<i>Aktywa:</i>				
Wartości niematerialne	11 984	-510		11 474
Rzeczowe aktywa trwałe	182	-182		
Nieruchomości inwestycyjne	82	39		121
Zapasy	383	477		860
Należności z tytułu dostaw i usług	821	-470		351
Inne aktywa	58	1		59
<i>Zobowiązania:</i>				
Rezerwy na świadczenia pracownicze	711	-89		622
Pozostałe rezerwy	13	-13		
Pochodne instrumenty finansowe	133	51		184
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	2	372		374
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	1 006	451		1 457
Inne zobowiązania	4 723	138	1	4 862
<i>Inne:</i>				
Ulga SSE	12 907	1 953		14 860
Nierozliczone straty podatkowe	3 660	-708		2 952
Razem	36 665	1 510	1	38 176

W roku obrotowym 2018/2019 Grupa dokonała rozwiązania aktywów na odroczonego podatku dochodowy utworzony w spółkach brytyjskich na pokrycie poniesionych strat. Podstawą decyzji były wątpliwości co do możliwości wykorzystania aktywa poprzez rozliczenie poniesionych strat. Kwota rozwiązane aktywa to 2.697 tys. PLN.

8.3. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (tys. PLN)

	Saldo na początek okresu	Zmiana wpływ na wynik	Saldo na koniec okresu
Tytuły różnic przejściowych			
Stan na 30.09.2019			
<i>Aktywa:</i>			
Wartości niematerialne			
Rzeczowe aktywa trwałe	9 729	-4 167	5 562
Pochodne instrumenty finansowe	339	-339	
Inne aktywa	1 030	694	1 724
<i>Zobowiązania:</i>			
Razem	11 098	-3 812	7 286
Stan na 30.09.2018			
<i>Aktywa:</i>			
Wartości niematerialne	91	-91	
Rzeczowe aktywa trwałe	13 041	-3 312	9 729
Pochodne instrumenty finansowe	171	168	339
Inne aktywa		1 030	1 030
<i>Zobowiązania:</i>			
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	19	-19	
Razem	13 322	-2 224	11 098

9.

Zapasy

9.1. Struktura zapasów (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2019	30.09.2018
Materiały	12 589	19 003
Półprodukty i produkcja w toku	16 886	20 592
Wyroby gotowe	45 195	74 656
Towary	19 076	2 294
Wartość bilansowa zapasów razem	93 746	116 545

9.2. Wartość zapasów ujętych jako koszt w okresie (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018
Koszty ujęte w okresie sprawozdawczym	250 787	176 242

9.3. Odpisy aktualizujące wartość zapasów (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018
Stan na początek okresu	4 901	2 812
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	1 396	2 161
Odpisy odwrócone w okresie (-)	-436	
Inne zmiany	29	-72
Stan na koniec okresu	5 890	4 901

9.4. Zapasy stanowiące zabezpieczenie zobowiązań (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2019	30.09.2018
Zabezpieczenie kredytów obrotowych	58 382	81 813
Zastaw na zapasach		
Wartość bilansowa zapasów razem	58 382	81 813

10.

Należności

10.1. Należności długoterminowe (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2019	30.09.2018
Pozostałe należności	180	186
Odpisy aktualizujące wartość należności (-)		
Należności długoterminowe	180	186

10.2. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2019	30.09.2018
<i>Aktywa finansowe (MSSF9 30.09.2019, MSR39 30.09.2018):</i>		
Należności z tytułu dostaw i usług	104 077	88 766
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	-932	-381
Należności z tytułu dostaw i usług netto	103 145	88 385
Inne należności	4 714	4 370
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności finansowych(-)	-3 801	-3 665
Pozostałe należności finansowe netto	913	705
Należności finansowe	104 058	89 090
<i>Aktywa niefinansowe (poza MSSF9 30.09.2019, poza MSR39 30.09.2018):</i>		
Należności z tytułu podatków i innych świadczeń	12 645	11 768
Przedpłaty i zaliczki	102	1
Pozostałe należności niefinansowe	134	35
Należności niefinansowe	12 881	11 804
Należności krótkoterminowe razem	116 939	100 894

10.3. Zyski/straty z tytułu oczekiwanych strat kredytowych (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2018 do 30.09.2019
Stan na początek okresu	4 046
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	1 154
- 12-miesięczne oczekiwane straty z tytułu ryzyka kredytowego	1 154
Odpisy wykorzystane (-)	-469
- 12-miesięczne oczekiwane straty z tytułu ryzyka kredytowego	-469
Inne zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)	2
Stan na koniec okresu	4 733

Grupa dokonała oceny należności ze względu na utratę ich wartości zgodnie ze stosowaną polityką rachunkowości. W ramach wdrożenia MSSF9 w sprawozdaniu z całkowitych dochodów została wyodrębniona pozycja: straty (zyski) z tytułu oczekiwanych strat kredytowych. Pozycja ta obejmuje zmiany w ciągu roku dokonane na odpisach aktualizujących należności.

10.4. Należności stanowiące zabezpieczenie zobowiązań (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2019	30.09.2018
Należności stanowiące zabezpieczenie kredytów obrotowych	36 662	34 650
Wartość bilansowa należności razem	36 662	34 650

11.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

11.1. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2019	30.09.2018
Środki pieniężne na rachunkach bankowych PLN	13 200	17 661
Środki pieniężne na rachunkach bankowych walutowych	59 195	52 729
Środki pieniężne w kasie	9	64
Depozyty krótkoterminowe	400	
Inne	25	25
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty razem	72 829	70 479

11.2. Środki pieniężne podlegające ograniczeniom w dysponowaniu (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2019	30.09.2018
Split payment	20	43
Rachunki cesyjne	721	
Wartość bilansowa środków pieniężnych razem	741	43

12.

Kapitał własny

12.1. Kapitał podstawowy (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2019	30.09.2018
Liczba akcji	29 364 215	29 364 215
Wartość nominalna akcji (PLN)	1	1
Kapitał podstawowy	29 364 215	29 364 215

12.2. Uzgodnienie zmian liczby akcji

Wyszczególnienie	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018
<i>Akcje wyemitowane i w pełni opłacone:</i>		
Liczba akcji na początek okresu	29 364 215	29 364 215
Liczba akcji na koniec okresu	29 364 215	29 364 215

W dniu 01.09.2015 przekształcenie zostało zarejestrowane w Sądzie Rejonowym w Zielonej Górze VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółka przekształcona została zarejestrowana nad numerem KRS 0000572298.

W dniu 16.09.2015 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy (NWZA) pojęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji 2.923.051 akcji zwykłych imiennych serii B o wartości nominalnej 1 zł każda. Cena emisyjna tych akcji wyniosła 65.592.009,27 zł.

Akcje zostały objęte w dniu 30.09.2017 przez jednego z dotychczasowych akcjonariuszy w formie wkładów niepieniężnych i pieniężnych. Wkład niepieniężny obejmowała 100% udziałów w spółce UK Investment sp. z o.o. (KRS 0000520182) oraz 100% udziałów w spółce MrGarden sp. z o.o. (KRS 0000511160).

W dniu 16.10.2015 podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w Sądzie Rejonowym w Zielonej Górze VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

W dniu 29.09.2016 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki dominującej podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę nie niższą niż 1 zł oraz nie wyższą niż 1.468.210 zł poprzez emisję nie mniej niż 1, ale nie więcej niż 1.468.210 akcji zwykłych na okaziciela serii C o wartości nominalnej 1 zł każda. Akcje te zostały zaoferowane w ofercie publicznej na zasadach określonych w prospekcie emisyjnym.

W dniu 17.10.2016 dokonano przydziału akcji serii C w ofercie publicznej.

Dnia 20.10.2016 Zarząd Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie podjął uchwałę w sprawie dopuszczenia do obrotu giełdowego na Głównym Rynku GPW akcji Stelmet S.A. serii A, B i C oraz praw do akcji serii C.

Następnie, w dniu 24.10.2016 podjęta została uchwała w sprawie wprowadzenia akcji i PDA do obrotu giełdowego, zgodnie z którą pierwszy dzień notowań został wyznaczony na 25.10.2016.

W dniu 10.11.2016 Krajowy Rejestr Sądowy dokonał rejestracji podwyższeniu kapitału Spółki o akcje serii C o wartości nominalnej 1.468.210 PLN.

12.3. Kapitał podstawowy (rodzaje akcji) na dzień 30.09.2019

Seria/emisja	Rodzaj	Rodzaj	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej [PLN]	Sposób pokrycia kapitału
	uprzywilejowania akcji	ograniczenia akcji			
akcje zwykłe imienne serii A	brak	brak	24 972 954	24 972 954	przekształcenie
akcje zwykłe imienne serii B	brak	brak	2 923 051	2 923 051	aport
akcje zwykłe imienne serii C	brak	brak	1 468 210	1 468 210	środki pieniężne
			29 364 215	29 364 215	

12.4. Kapitał podstawowy (struktura) na dzień 30.09.2019

Seria/emisja	Liczba akcji	% kapitału akcyjnego	Liczba głosów	% głosów
Stan na 30.09.2019				
Stanisław Bieńkowski poprzez Rainbow Fund 2 FIZ	23 564 508	80,25%	23 564 508	80,25%
Stanisław Bieńkowski bezpośrednio	279 780	0,95%	279 780	0,95%
Nationale-Nederlanden PTE SA	1 481 739	5,05%	1 481 739	5,05%
Pozostali akcjonariusze	4 038 188	13,75%	4 038 188	13,75%
Razem	29 364 215	100,00%	29 364 215	100,00%
Stan na 30.09.2018				
Stanisław Bieńkowski poprzez Rainbow Fund 2 FIZ	23 564 508	80,25%	23 564 508	80,25%
Stanisław Bieńkowski bezpośrednio	765	0,00%	765	0,00%
Nationale-Nederlanden PTE SA	1 481 739	5,05%	1 481 739	5,05%
Pozostali akcjonariusze	4 317 203	14,70%	4 317 203	14,70%
Razem	29 364 215	100,00%	29 364 215	100,00%

12.5. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Cena emisyjna [PLN]	Liczba akcji	Skonsolidowana wartość akcji	Wartość nominalna (-)	Koszty emisji (-)	Nadwyżka ze sprzedaży akcji
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej				na dzień 30.09.2017		57 431
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej				na dzień 30.09.2018		57 431
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej				na dzień 30.09.2019		57 431

12.6. Pozostałe kapitały (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Kapitał tworzony z zysków lat poprzednich	Kapitał z przejścia na MSSF	Pozostałe kapitały razem
Saldo na 30.09.2017	294 798	19 479	314 277
Pokrycie straty finansowej pozostałymi kapitałami	-13 143		-13 143
Saldo na 30.09.2018	281 655	19 479	301 134
Przeniesienie do zysków zatrzymanych	12 378		12 378
Saldo na 30.09.2019	294 032	19 479	313 511

W dniu 27.03.2019 odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Stelmet S.A., które dokonało m.in. podziału zysku za rok 2017–2018. Uchwała określała, że zysk za rok 2017–2018 w kwocie ok. 12.378 tys. zł zostanie w całości przeznaczony na kapitał zapasowy (nie będzie wypłaconej dywidendy).

12.7. Opcje na akcje

Spółka dominująca nie emitowała w okresie objętym sprawozdaniem, jak również w okresach wcześniejszych, opcji na akcje.

13.

Zobowiązania i rezerwy pracownicze

13.1. Koszty świadczeń pracowniczych (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018
Koszty wynagrodzeń	101 040	99 796
Koszty ubezpieczeń społecznych	24 067	21 354
Koszty przyszłych świadczeń (rezerwy na nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne)	755	-233
Koszty świadczeń pracowniczych razem	125 862	120 917

13.2. Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Zobowiązania i rezerwy krótkoterminowe		Zobowiązania i rezerwy długoterminowe	
	30.09.2019	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2018
<i>Krótkoterminowe świadczenia pracownicze:</i>				
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	5 468	5 390		
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	5 837	5 302		
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	1 787	2 165		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	13 092	12 857	0	0
<i>Inne długoterminowe świadczenia pracownicze:</i>				
Rezerwy na odprawy emerytalne	205	174	1 216	1 011
Inne długoterminowe świadczenia pracownicze	205	174	1 216	1 011
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych razem	13 297	13 031	1 216	1 011

13.3. Zmiana stanu rezerw na inne świadczenia pracownicze (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Rezerwy na inne świadczenia pracownicze	
	odprawy emerytalne	razem
za okres od 01.10.2018 do 30.09.2019		
Stan na początek okresu	1 185	1 185
Zmiany ujęte w rachunku zysków i strat:		
Ponowna wycena zobowiązania	236	236
Wartość bieżąca rezerw na dzień 30.09.2019	1 421	1 421
za okres od 01.10.2017 do 30.09.2018		
Stan na początek okresu	1 065	1 065
Zmiany ujęte w rachunku zysków i strat:		
Ponowna wycena zobowiązania	120	120
Wartość bieżąca rezerw na dzień 30.09.2018	1 185	1 185

14.

Pozostałe rezerwy

14.1. Pozostałe rezerwy (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Zobowiązania i rezerwy krótkoterminowe		Zobowiązania i rezerwy długoterminowe	
	30.09.2019	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2018
	Rezerwy na sprawy sądowe			
Rezerwy na straty z umów budowlanych				
Rezerwy na koszty restrukturyzacji				
Inne rezerwy	9	5	237	231
Pozostałe rezerwy razem	9	5	237	231

14.2. Zmiana stanu pozostałych rezerw (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Rezerwy pozostałe:	
	inne	razem
za okres od 01.10.2018 do 30.09.2019		
Stan na początek okresu	236	236
Zwiększenie rezerw ujęte jako koszt w okresie	87	87
Rozwiązanie rezerw ujęte jako przychód w okresie (-)	-5	
Wykorzystanie rezerw (-)	-77	-77
Pozostałe zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)	5	5
Stan rezerw na dzień 30.09.2019	246	246
za okres od 01.10.2017 do 30.09.2018		
Stan na początek okresu	269	269
Zwiększenie rezerw ujęte jako koszt w okresie	230	230
Wykorzystanie rezerw (-)	-261	-261
Pozostałe zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)	-2	-2
Stan rezerw na dzień 30.09.2018	236	236

15.

Zobowiązania**15.1. Pozostałe zobowiązania długoterminowe (tys. PLN)**

Wyszczególnienie	30.09.2019	30.09.2018
Zobowiązania z tytułu zakupu aktywów trwałych	965	1 145
Kaucje otrzymane		
Inne zobowiązania finansowe		
Pozostałe zobowiązania długoterminowe razem	965	1 145

15.2. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2019	30.09.2018
<i>Zobowiązania finansowe (MSSF9 30.09.2019, MSR39 30.09.2018):</i>		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	38 328	45 984
Zobowiązania z tytułu zakupu aktywów trwałych	878	1 126
Inne zobowiązania finansowe	845	2 593
Zobowiązania finansowe	40 051	49 703
<i>Zobowiązania niefinansowe (poza MSSF9 30.09.2019, poza MSR39 30.09.2018):</i>		
Zobowiązania z tytułu podatków i innych świadczeń	4 610	1 894
Inne zobowiązania niefinansowe	462	805
Zobowiązania niefinansowe	5 072	2 699
Zobowiązania krótkoterminowe razem	45 123	52 402

16.

Rozliczenia międzyokresowe**16.1. Rozliczenia międzyokresowe (tys. PLN)**

Wyszczególnienie	Rozliczenia krótkoterminowe		Rozliczenia długoterminowe	
	30.09.2019	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2018
<i>Aktywa - rozliczenia międzyokresowe:</i>				
Czynsze najmu		125		
Inne koszty opłacone z góry	5 262	5 042		
Aktywa - rozliczenia międzyokresowe razem	5 262	5 167	0	0
<i>Pasywa - rozliczenia międzyokresowe:</i>				
Dotacje otrzymane	262	262	2 566	2 829
Przychody przyszłych okresów	454	375	197	287
Inne rozliczenia	37 314	24 761		
Pasywa - rozliczenia międzyokresowe razem	38 030	25 398	2 763	3 116

Inne koszty opłacone z góry na dzień bilansowy 30.09.2019r. obejmują rozliczenia z tytułu kosztów remontu (1.505 tys. PLN), ubezpieczeń (903 tys. PLN), transportu (662 tys. PLN) oraz ZFŚS (409 tys. PLN) oraz pozostałe rozliczenia w łącznej kwocie 2.686 tys. PLN).

Inne rozliczenia międzyokresowe to na dzień bilansowy 30.09.2019 rozliczenia z tytułu zakupu energii elektrycznej (1.507 tys. PLN), bonusów dla odbiorców (23.381 tys. PLN), kar konwencjonalnych (990 tys. PLN) oraz pozostałych rozliczeń w łącznej kwocie 11.436 tys. PLN).

17.

Przychody i koszty**17.1. Koszty według rodzaju (tys. PLN)**

Wyszczególnienie	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018
Amortyzacja	42 477	41 444
Zużycie materiałów i energii	256 964	259 872
Usługi obce	103 782	101 788
Podatki i opłaty	6 154	6 647
Świadczenia pracownicze	125 862	120 917
Pozostałe koszty rodzajowe	14 358	18 764
Koszty według rodzaju razem	549 597	549 432
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	102	56
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku (+/-)	16 458	-19 666
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby (-)	-11	-778
Koszt własny sprzedaży, koszty sprzedaży oraz koszty ogólnego zarządu	566 146	529 044

17.2. Pozostałe przychody operacyjne (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	251	1 098
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności finansowych	12	6
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności niefinansowych		28
Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw	979	89
Otrzymane kary i odszkodowania	816	762
Dotacje otrzymane	425	305
Nadwyżki inwentaryzacyjne	7 120	6 264
Inne przychody	386	226
Pozostałe przychody operacyjne razem	9 989	8 778

17.3. Pozostałe koszty operacyjne (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018
Odpisy aktualizujące wartość nieruchomości inwestycyjnych	8 494	397
Odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	1 132	558
Odpisy aktualizujące wartość należności finansowych		329
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	960	2 161
Utworzenie rezerw		120
Zapłacone kary i odszkodowania	1	
Likwidacja aktywów *	4 054	424
Niedobory inwentaryzacyjne	116	
Darowizny przekazane	232	91
Inne koszty	3 713	436
Koszty nieruchomości inwestycyjnych	718	382
Wynik lat poprzednich (Pationvil/Yardland)		723
Pozostałe koszty operacyjne razem	19 420	5 621

* pozycja „Likwidacja aktywów” - największe kwoty stanowiące tą pozycję dotyczą: 2,4 mln PLN likwidacja maszyn i urządzeń w Grange Fencing w Wielkiej Brytanii w związku z zakończeniem produkcji; 1 mln PLN likwidacja zapasów półfabrykatów i wyrobów gotowych, które nie spełniały wymagań jakościowych w trakcie uruchamiania produkcji w MrGarden.

W okresie bieżącym w pozycji innych pozostałych kosztów operacyjnych największą pozycję stanowią ujęte koszty lat ubiegłych w wys. 2.511 tys. PLN, wycena bonusów dla klientów w wys. 447 tys. PLN i inne koszty w wys. 755 tys. PLN.

W okresie poprzednim w wyżej opisanej pozycji największe ujęte pozycje to koszty lat ubiegłych w wys. 140 tys. PLN, spisane należności handlowe w wys. 103 tys. PLN i inne koszty w wys. 193 tys. PLN.

17.4. Przychody finansowe (tys. PLN)

	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018
Wyszczególnienie		
<i>Przychody z odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:</i>		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (lokaty)	26	26
Pożyczki i należności	1	247
Wycena pożyczek finansowych wg zamortyzowanego kosztu	54	
Przychody z odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	81	273
<i>Zyski z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe		1 906
Zyski z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik	0	1 906
<i>Zyski (straty) (+/-) z tytułu różnic kursowych:</i>		
Zyski (straty) (+/-) z tytułu różnic kursowych	0	0
Inne przychody finansowe	275	12
Przychody finansowe razem	356	3 148

17.5. Koszty finansowe (tys. PLN)

	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018
Wyszczególnienie		
<i>Koszty odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:</i>		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	146	39
Kredyty w rachunku kredytowym	3 036	3 176
Kredyty w rachunku bieżącym	371	321
Pożyczki	71	271
Pożyczka factoringowa	17	404
Wycena zobowiązań finansowych wg zamortyzowanego kosztu	-17	-215
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	28	55
Koszty odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	3 652	4 051
<i>Straty z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	4 544	289
Straty z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik	4 544	289
<i>Zyski (straty) (-/+) z tytułu różnic kursowych:</i>		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-372	2 137
Pożyczki i należności	2	-87
Kredyty	4 086	-1 675
Leasingi	54	-29
Rozrachunki	-2 399	-1 376
Zyski (straty) (-/+) z tytułu różnic kursowych	1 371	-1 030
Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych	345	510
Prowizje i opłaty od zobowiązań finansowych	686	392
Inne koszty finansowe	524	9
Koszty finansowe razem	11 122	4 221

18.

Zyski i podatki**18.1. Podatek dochodowy (tys. PLN)**

Wyszczególnienie	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018
<i>Podatek bieżący:</i>		
Rozliczenie podatku za okres sprawozdawczy	11 039	8 783
Korekty obciążenia podatkowego za poprzednie okresy		
Podatek bieżący	11 039	8 783
<i>Podatek odroczony:</i>		
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	-4 470	-3 736
Rozliczenie niewykorzystanych strat podatkowych	28	-1 414
Podatek odroczony	-4 442	-5 150
Podatek dochodowy razem	6 597	3 633

18.2. Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku przed opodatkowaniem z ujętym podatkiem dochodowym (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018
Wynik przed opodatkowaniem	3 164	13 211
Stawka podatku stosowana przez Spółkę dominującą	19%	19%
Podatek dochodowy wg stawki krajowej Spółki dominującej	601	2 510
<i>Uzgodnienie podatku dochodowego z tytułu:</i>		
Stosowania innej stawki podatkowej w spółkach Grupy (+/-)		27
Przychodów nie podlegających opodatkowaniu (-)	-1 352	-1 981
Kosztów trwale nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów (+)	7 517	2 074
Kosztów trwale nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów - utrata wartości goodwill	2 158	2 443
Nierozpoznanego aktywa na podatek odroczony od ujemnych różnic przejściowych (+)	948	512
Nierozpoznanego aktywa na podatek odroczony od strat podatkowych (+)	-3 275	-1 952
Podatek dochodowy	6 597	3 633
Zastosowana średnia stawka podatkowa	209%	28%

18.3. Zysk (strata) na jedną akcję (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018
<i>Liczba akcji stosowana jako mianownik wzoru</i>		
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	29 364 215	29 364 215
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	29 364 215	29 364 215
<i>Działalność kontynuowana</i>		
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	-3 433	9 578
Podstawowy zysk (strata) na akcję (PLN)	-0,12	0,33
Rozwodniony zysk (strata) na akcję (PLN)	-0,12	0,33
<i>Działalność zaniechana</i>		
<i>Działalność kontynuowana i zaniechana</i>		
Zysk (strata) netto	-3 433	9 578
Podstawowy zysk (strata) na akcję (PLN)	-0,12	0,33
Rozwodniony zysk (strata) na akcję (PLN)	-0,12	0,33

19.

Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Wyszczególnienie	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018
Zmiana stanu zapasów z bilansu	22 799	-21 094
wartość zapasów sprzedanych spółek zależnych na moment sprzedaży	427	133
zmiana stanu zapasów w przepływach pieniężnych	23 226	-20 961
Zmiana stanu należności krótkoterminowych z bilansu	-16 067	-7 633
Zmiana stanu należności długoterminowych z bilansu	12	12
Należności z tytułu sprzedaży środków trwałych	184	-432
Różnice kursowe z przeliczenia	846	32
Zmiana stanu należności w przepływach pieniężnych	-15 025	-8 021
Zmiana stanu zobowiązań z bilansu	-7 442	-5 206
Zmiana stanu zobowiązań pracowniczych z bilansu	1 088	343
Zmiana stanu zobowiązań z tyt. nabycia środków trwałych	295	4 308
Zmiana stanu zobowiązań z tyt. nacyia nieruchomości inwestycyjnych		197
Różnice kursowe z przeliczenia	-628	-571
Zmiana stanu zobowiązań w przepływach pieniężnych	-6 687	-929
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych z bilansu	10 456	2 191
Zmiana stanu rezerw z bilansu	1	-33
Zmiana stanu rezerw pracowniczych z bilansu	475	-499
Różnice kursowe z przeliczenia	3	842
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych w przepływach pieniężnych	10 935	2 501

20.

Podmioty powiązane

20.1. Informacje na temat podmiotów powiązanych – sprzedaż i należności

(tys. PLN)

Wyszczególnienie	Przychody z działalności operacyjnej		Należności	
	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018	30.09.2019	30.09.2018
Sprzedaż do:				
Pozostałych podmiotów powiązanych	30	31		1
Razem	30	31	0	1

20.2. Informacja na temat podmiotów powiązanych – zakup i zobowiązania

(tys. PLN)

Wyszczególnienie	Zakupy (koszty, aktywa)		Zobowiązania	
	od 01.10.2018 do 30.09.2019	od 01.10.2017 do 30.09.2018	30.09.2019	30.09.2018
Zakup od:				
Pozostałych podmiotów powiązanych	560	431	58	23
Razem	560	431	58	23

20.3. Informacje na temat podmiotów powiązanych – pożyczki otrzymane

(tys. PLN)

Wyszczególnienie (tys. PLN)	30.09.2019		30.09.2018	
	Otrzymane w okresie	Skumulowane saldo	Otrzymane w okresie	Skumulowane saldo
Pożyczki otrzymane od:				
Pozostałych podmiotów powiązanych				7 400
Razem	0	0	0	7 400

21.

Zobowiązania warunkowe i umowy gwarancji finansowych

21.1. Zobowiązania warunkowe (tys. PLN)

Wyszczególnienie	na dzień 30.09.2019	na dzień 30.09.2018
Wobec pozostałych jednostek:		
Inne zobowiązania warunkowe *	3 032	2 770
Pozostałe jednostki razem	3 032	2 770
Zobowiązania warunkowe razem	3 032	2 770

* Dotyczy dotacji otrzymanej w roku 2006 z Ministerstwa Gospodarki na kwotę 5.860 tys. PLN. Dotychczas rozliczono w wyniku Spółki: na dzień 30.09.2019 kwotę 3.032 tys. PLN; na dzień 30.09.2018 kwotę 2.770 tys. PLN

Zarządzanie ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem finansowym Grupy koordynowane jest przez Spółkę dominującą, w bliskiej współpracy z Zarządami oraz dyrektorami finansowymi spółek zależnych. W procesie zarządzania ryzykiem najważniejszą wagę mają następujące cele:

- zabezpieczenie krótkoterminowych oraz średnioterminowych przepływów pieniężnych,
- stabilizacja wahań wyniku finansowego Grupy,
- osiągnięcie stopy zwrotu z długoterminowych inwestycji wraz z pozyskaniem optymalnych źródeł finansowania działań inwestycyjnych.

Grupa nie zawiera transakcji na rynkach finansowych w celach spekulacyjnych. Od strony ekonomicznej przeprowadzane transakcje mają charakter zabezpieczający przed określonym ryzykiem.

W ramach prowadzonej działalności Grupa jest narażona na szereg ryzyk wśród których można wyróżnić: ryzyko kredytowe, ryzyko płynności, ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej i inne ryzyka cenowe.

Ryzyko walutowe

Zdecydowana większość przychodów ze sprzedaży jest realizowana w EUR oraz GBP i z tego powodu polskie spółki operacyjne Grupy Stelmet są narażone na ryzyko walutowe. W celu ograniczenia powyższego ryzyka pierwszym rzędzie Grupa stosuje strategię naturalnego zmniejszenia ekspozycji walutowej przez kompensowanie wpływów walutowych z zapłatami w walucie. W tym celu kredyty obrotowe oraz kredyty inwestycyjne są zaciągane w EUR i GBP. Dodatkowo Grupa dla finansowania w postaci kredytów obrotowych, kredytów inwestycyjnych, leasingów korzysta z finansowania w walucie EUR i GBP.

Dla pozostałej otwartej części ekspozycji walutowej Grupa Stelmet wykorzystuje instrumenty finansowe zabezpieczające przed tym ryzykiem m.in. terminowe transakcje walutowe (forward).

Ryzyko płynności

Zmiany w otoczeniu gospodarczym zdecydowanie zwiększyły ryzyko utraty płynności. Grupa stara się minimalizować to ryzyko poprzez stosowanie ujednoliconych warunków współpracy z wieloma bankami udzielającymi finansowania obrotowego oraz dostosowywania limitów kredytowych do przewidywanych potrzeb poszczególnych spółek.

Ryzyko stopy procentowej

W celu ograniczenia ryzyka stopy procentowej spółki Grupy zawierają transakcje IRS ograniczające ryzyko wzrostu rynkowych stóp procentowych. Na dzień bilansowy 30.09.2019 r. Grupa posiadała tego typu zabezpieczenie dla:

(a) kredytów inwestycyjnych zaciągniętych przez spółkę MrGarden sp. z o.o. finansujących budowę zakładu produkcji DAO i pellet w Grudziądzu oraz (b) kredytów nieodnawialnych zaciągniętych przez spółkę Stelmet SA. Grupa rozważa zawarci dodatkowych transakcji IRS w przyszłości.

Ryzyko kredytowe

Spółki operacyjne z Grupy Stelmet, narażone w istotnym stopniu na to ryzyko, zawarły umowy ubezpieczenia swoich należności w celu jego ograniczenia. Jednocześnie korzystają z informacji wywiadowni gospodarczych w celu sprawdzenia wiarygodności kredytowej swoich kontrahentów.

22.1. Aktywa oraz zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne narażone na ryzyko walutowe (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Wartość wyrażona w walucie			Wartość po przeliczeniu (tys. PLN)
	tys. EUR	tys. USD	tys. GBP	
Stan na 30.09.2019				
<i>Aktywa finansowe (+):</i>				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	15 262	127		67 258
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	12 962	2	505	59 195
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>				
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-32 048		-10 851	-193 684
Leasing finansowy	-426			-1 863
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	-863		-9	-3 820
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	-5 112	129	-10 354	-72 915
Stan na 30.09.2018				
<i>Aktywa finansowe (+):</i>				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	8 472	130		36 661
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>	11 493	26	565	51 904
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-22 643		-17 702	-181 781
Leasing finansowy	-751			-3 207
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	-22 988		-17 706	-183 277
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	-26 417	156	-34 843	-279 700

22.2. Instrumenty pochodne (aktywa i zobowiązania finansowe) narażone na ryzyko walutowe (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Wartość wyrażona w walucie	
	tys. EUR	tys. GBP
Stan na 30.09.2019		
<i>Pochodne instrumenty finansowe</i>		
Aktywa finansowe (+)	49	18
Zobowiązania finansowe (-)	-4 261	-225
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	-4 212	-207
Stan na 30.09.2018		
<i>Pochodne instrumenty finansowe</i>		
Aktywa finansowe (+)	1 062	724
Zobowiązania finansowe (-)	-531	-439
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	531	285

22.3. Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Wahania kursu	Wpływ na wynik finansowy		
		EUR	GBP	razem
Stan na 30.09.2019				
Wzrost kursu walutowego	10%	-19 300	-1 983	-21 284
Spadek kursu walutowego	-10%	19 300	1 983	21 284
Stan na 30.09.2018				
Wzrost kursu walutowego	10%	-10 849	-7 114	-17 963
Spadek kursu walutowego	-10%	10 849	7 114	17 963

22.4. Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Wahania stopy	Wpływ na wynik finansowy i kapitał		Wpływ na inne dochody całkowite	
		30.09.2019	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2018
Wzrost stopy procentowej	1%	-4 713	-6 874		
Spadek stopy procentowej	-1%	3 306	-6 650		

22.5. Ekspozycja na ryzyko kredytowe (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2019	30.09.2018
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	104 058	89 090
Pochodne instrumenty finansowe	66	1 785
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	72 820	70 415
Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	3 032	2 770
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	179 976	164 060

22.6. Zobowiązania finansowe narażone na ryzyko płynności (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Krótkoterminowe:		Długoterminowe:			Zobowiązania razem bez dyskonta
	do 6 m-cy	6 do 12 m-cy	1 do 3 lat	3 do 5 lat	powyżej 5 lat	
Stan na 30.09.2019						
Kredyty w rachunku kredytowym	7 940	19 521	54 867	48 287	50 587	181 202
Kredyty w rachunku bieżącym		12 535				12 535
Leasing finansowy	1 259	237	2 456			3 952
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	42 362	44				42 406
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	51 561	32 337	57 323	48 287	50 587	240 095
Stan na 30.09.2018						
Kredyty w rachunku kredytowym	13 189	40 782	60 821	36 443	60 942	212 177
Kredyty w rachunku bieżącym		29 741				29 741
Pożyczki	68			7 332		7 400
Leasing finansowy	831	675	1 434	337		3 277
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	50 232	67	207	228	114	50 848
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	64 320	71 265	62 462	44 340	61 056	303 443

* Kredyty w rachunku bieżącym zostały wykazane według wartości bilansowej (bez doliczania odsetek) ze względu na fakt, że zadłużenie jest w bardzo zmiennej wartości i nie jest możliwe prawidłowe przewidzenie naliczonych przez banki odsetek. Prezentacja w poszczególnych przedziałach czasowych wynika z daty końcowej, jaka wynika z danej umowy kredytowej.

22.7. Instrumenty pochodne (aktywa i zobowiązania finansowe) narażone na ryzyko płynności (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Krótkoterminowe:		Zobowiązania razem bez dyskonta
	do 6 m-cy	6 do 12 m-cy	
Stan na 30.09.2019			
<i>Instrumenty pochodne rozliczane w kwotach brutto:</i>			
Wydutki (-)			
Wpływy (+)	109 527	120 183	229 710
Instrumenty pochodne rozliczane w kwotach brutto razem	109 527	120 183	229 710
Instrumenty pochodne rozliczane w kwotach netto wpływy (+) / wydatki (-)			
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	109 527	120 183	229 710
Stan na 30.09.2018			
<i>Instrumenty pochodne rozliczane w kwotach brutto:</i>			
Wydutki (-)			
Wpływy (+)	61 226	55 008	116 234
Instrumenty pochodne rozliczane w kwotach brutto razem	61 226	55 008	116 234
Instrumenty pochodne rozliczane w kwotach netto wpływy (+) / wydatki (-)			
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	61 292	55 008	116 300

Termin zapadalności dla wszystkich zawartych instrumentów pochodnych jest krótszy niż rok. Przewidywane przepływy związane z zamknięciem tych transakcji kształtują się na poziomie 81 mln zł i zostaną rozliczone w kwotach brutto.

Charakter powyższych instrumentów pochodnych opisuje tabela 7.5.

22.8. Linie kredytowe w rachunku bieżącym (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2019	30.09.2018
Przyznane limity kredytowe	187 900	114 271
Wykorzystane kredyty w rachunku bieżącym	12 535	18 686
Wolne limity kredytowe w rachunku bieżącym	175 365	95 585

22.9. Zarządzanie kapitałem (tys. PLN)

Grupa Kapitałowa zarządza kapitałem w celu zapewnienia zdolności kontynuowania działalności przez Grupę oraz zapewnienia oczekiwanej stopy zwrotu dla akcjonariuszy i innych podmiotów zainteresowanych kondycją finansową Grupy.

Grupa monitoruje poziom kapitału na podstawie wartości bilansowej kapitałów własnych powiększonych o pożyczki podporządkowane otrzymane od właściciela oraz pomniejszonych o kapitał z wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne. Na podstawie tak określonej kwoty kapitału, Grupa oblicza wskaźnik kapitału do źródeł finansowania ogółem.

Ponadto by monitorować zdolność obsługi długu, Grupa oblicza wskaźnik długu (tj. zobowiązań z tytułu leasingu, kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych) do EBITDA (wynik z działalności operacyjnej skorygowany o koszty amortyzacji).

Powyższe cele Grupy pozostają w zgodzie z wymogami narzuconymi przez umowy kredytowe. Zarówno Grupa jak i Spółka dominująca nie podlegają zewnętrznym wymogom kapitałowemu.

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym przedstawione wyżej wskaźniki kształtowały się na następującym poziomie:

Wyszczególnienie	30.09.2019	30.09.2018
<i>Kapitał:</i>		
Kapitał własny	457 436	461 425
Pożyczki podporządkowane otrzymane od właściciela		
Kapitał	457 436	461 425
<i>Źródła finansowania ogółem:</i>		
Kapitał własny	457 436	461 425
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	193 684	243 053
Leasing finansowy	3 952	3 209
Źródła finansowania ogółem	655 072	707 687
Wskaźnik kapitału do źródeł finansowania ogółem	0,70	0,65
<i>EBITDA</i>		
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	26 440	27 136
Amortyzacja	42 477	41 444
EBITDA	68 917	68 580
<i>Dług netto:</i>		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne (+)	193 684	243 053
Leasing finansowy (+)	3 952	3 209
Środki pieniężne (-)	-72 829	-70 479
Dług netto	124 807	175 783
Wskaźnik długu netto do EBITDA	1,81	2,56

23.

Pozostałe wymagane informacje

23.1. Wybrane dane finansowe, wraz z przeliczeniem na euro (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2018	od 01.10.2017	od 01.10.2018	od 01.10.2017
	do 30.09.2019	do 30.09.2018	do 30.09.2019	do 30.09.2019
	tys. PLN		tys. EUR	
<i>Sprawozdanie z wyniku</i>				
Przychody ze sprzedaży	602 017	553 023	139 734	130 359
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	26 440	27 136	6 137	6 397
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	3 164	13 211	734	3 114
Zysk (strata) netto	-3 433	9 578	-797	2 258
Zysk netto na akcję (PLN)	-0,12	0,33	-0,03	0,08
Rozwodniony zysk netto na akcję (PLN)	-0,12	0,33	-0,03	0,08
Średni kurs EUR/PLN w okresie	X	X	4,3083	4,2423
<i>Sprawozdanie z przepływów pieniężnych</i>				
Środki pieniężne z dział. operacyjnej	83 154	31 873	19 301	7 513
Środki pieniężne z dział. inwestycyjnej	-24 311	-23 836	-5 643	-5 619
Środki pieniężne z dział. finansowej	-56 602	-9 194	-13 138	-2 167
Zmiana netto stanu środków pieniężnych	2 241	-1 159	520	-273
Średni kurs EUR/PLN w okresie	X	X	4,3083	4,2423
<i>Sprawozdanie z sytuacji finansowej</i>				
Aktywa	769 168	816 316	178 532	192 423
Zobowiązania długoterminowe	172 436	196 174	40 024	46 242
Zobowiązania krótkoterminowe	139 296	158 717	32 332	37 413
Kapitał własny	457 436	461 425	106 176	108 768
	X	X	4,3083	4,2423

23.2. Wynagrodzenia Członków Zarządu (tys. PLN)

Wyszczególnienie	w Spółce dominującej		w spółkach zależnych		Razem
	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	
od 01.10.2018 do 30.09.2019					
Stanisław Bieńkowski	1 200	5	300		1 505
Andrzej Trybuś	840	3	180		1 023
Piotr Leszkowicz	660	5	117		782
Dominika Bieńkowska	720	5	293		1 018
Razem	3 420	18	890	0	4 328
od 01.10.2017 do 30.09.2018					
Stanisław Bieńkowski	1 200	5	300		1 505
Przemysław Bieńkowski (do 31.03.2018)	510	19			529
Andrzej Trybuś	740	3	188		931
Piotr Leszkowicz	656	5	273		934
Dominika Bieńkowska (od 01.04.2018)	360	2	48		410
Razem	3 466	34	809	0	4 309

23.3. Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej (tys. PLN)

Wyszczególnienie	w Spółce dominującej		Razem
	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	
od 01.10.2018 do 30.09.2019			
Małgorzata Bieńkowska	240	5	245
Paweł Dąbek	60		60
Piotr Łagowski	60		60
Andrzej Markiewicz	60		60
Przemysław Bieńkowski	300		300
Razem	720	5	725
od 01.10.2017 do 30.09.2018			
Małgorzata Bieńkowska	238	15	253
Dominika Bieńkowska (do 31.03.2018)	190	4	194
Paweł Dąbek	60		60
Piotr Łagowski	60		60
Andrzej Markiewicz	60		60
Przemysław Bieńkowski (od 01.04.2018)	150		150
Razem	758	19	777

23.4. Przeciętne zatrudnienie

Wyszczególnienie	od 01.10.2018	od 01.10.2017
	do 30.09.2019	do 30.09.2018
Pracownicy umysłowi	191	193
Pracownicy fizyczni	1 454	1 439
Razem	1 645	1 632

23.5. Rotacja kadr

Wyszczególnienie	od 01.10.2018	od 01.10.2017
	do 30.09.2019	do 30.09.2018
Liczba pracowników przyjętych	442	458
Liczba pracowników zwolnionych	-434	-513
Zmiana	8	-55

23.6. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2018	od 01.10.2017
	do 30.09.2019	do 30.09.2018
Badanie rocznych sprawozdań finansowych	316	282
Przegląd sprawozdań finansowych	82	80
Pozostałe usługi *	27	6
Razem	425	368

* usługa potwierdzania spełnienia warunków zawartych umów kredytowych na podstawie analizy informacji finansowych pochodzących ze zbadanych sprawozdań finansowych.

24.

Inne istotne sprawy

1. W dniu 01 października 2018 podjęto uchwałę o rozwiązaniu spółki zależnej Natur System Sarl. Spółka została zlikwidowana z dniem 25.03.2019
2. W dniu 30 października 2018 r. dokonano podwyższenia kapitału zakładowego spółki zależnej UK Investment sp. z o.o. o kwotę 200 tys. PLN poprzez utworzenie 4.000 nowych udziałów o wartości nominalnej 50 PLN każdy udział. Wartość emisyjna nowych udziałów wynosiła 20 mln PLN i nadwyżka ponad wartość nominalną (agio) została przekazana na kapitał zapasowy. Wszystkie udziały zostały objęte przez Stelmet S.A.
3. W dniu 28 listopada 2018 spółka dominująca Stelmet S.A. nabyła od spółki zależnej Patonvil Ltd 100% udziałów w spółce Yardland sp. z o.o.
4. W dniu 14 stycznia 2019 Zarząd Stelmet S.A. podjął uchwałę o likwidacji spółki Patonvil Ltd (Malta).
5. W dniu 25 lutego 2019 Stelmet S.A. zawarł umowę objęcia akcji Zielonogórskiego Klubu Żużlowego SSA dotyczącą objęcia 1.500 nowych akcji zwykłych serii D w wartości 150.000 PLN. Akcje zostały w pełni opłacone.
6. W dniu 28 marca 2019 nastąpiło podwyższenie udziałów w spółce Yardland sp. z o.o. Wyemitowano 100 udziałów o wartości nominalnej 500 PLN każdy i w całości zostały one objęte przez spółkę Stelmet SA. Decyzją Zarządu spółki kwota 50 tys. PLN została przeznaczona na kapitał zakładowy a pozostała część 275 tys. PLN na kapitał zapasowy jako agio.
7. W dniu 17 maja 2019 zarząd Stelmet S.A. (jedeny udziałowiec – spółka dominująca) podjął uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego w spółce zależnej UK Investment sp. z o.o. (decyzja Zarządu z 30 maja 2019) o kwotę 325 tys. PLN poprzez utworzenie 6.500 nowych udziałów o wartości nominalnej 50 PLN. Nadwyżka emisyjna została przeznaczona na agio
8. Zarząd Stelmet SA w dniu 27.05.2019 podpisał z bankiem BNP Paribas Bank Polska S.A. umowę o kredyt nieodnawialny, na mocy, której spółka Stelmet S.A. ma prawo uruchomić kredyt w wysokości ok. 4,8 mln EUR z przeznaczeniem na skonsolidowanie: (a) posiadanego zadłużenia kredytowego nieodnawialnego Spółki oraz (b) posiadanego przed spółkę zależną SB Grange Holding Ltd. zadłużenia kredytowego nieodnawialnego. Okres kredytowania wyznaczono do dnia 31 marca 2024 roku oraz kwartalną spłatę rat kredytowych dostosowaną do sezonowości działalności Spółki. Jednocześnie podpisano z BNP Paribas Bank Polska S.A. aneksy do następujących umów:
 - a. umowy wielocelowej linii kredytowej z odnawialnym limitem do wysokości 14 mln EUR wydłużający okres udostępnienia kredytu w rachunku bieżącym do końca kwietnia 2022 r., w ramach którego spółka będzie mogła korzystać z kredytu w rachunku bieżącym do kwoty 14 mln EUR oraz linii gwarancyjnej do kwoty 10 mln EUR.
 - b. aneks do zawartej na czas nieoznaczony umowy ramowej dotyczącej transakcji walutowych i pochodnych, na mocy którego limit dla transakcji walutowych ustalono na poziomie ok. 10,3 mln zł a limit transakcyjny dla transakcji na stopę procentową ustalono na poziomie ok. 0,6 mln.

Ponadto w dniu 28 maja 2019 r. spółka Stelmet S.A. dokonała zmian w zakresie funkcjonującego finansowania obrotowego odnawialnego oraz finansowania średnioterminowego nieodnawialnego z bankiem mBank S.A. Szczegółowe informacje zawarte zostały w raporcie bieżącym numer 21/2019. Dostęp do nowych kredytów inwestycyjnych uporządkowały strukturę finansowania zewnętrznego Grupy oraz zoptymalizowały wykorzystywanie dostępu do środków finansowych poszczególnych spółek. Zostało

zabezpieczone ryzyko stopy procentowej oraz walutowe poprzez zamianę kredytu w funtach brytyjskich (spłata kredytu przez spółkę zależną SB Grange Holding Limited) na dostęp do finansowania w euro

9. W okresie bieżącym nie nastąpiły naruszenia warunków umów kredytowych i pożyczkowych.
10. Spółka nie posiada zawartych umów o usługi budowlane, z których wynikałby obowiązek szacowania wyników dotyczących tych umów.

25.

Zdarzenia po dniu bilansowym

1. W 11.2019r. Spółka przegrała sprawę dotyczącą odwołania Spółki od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w sprawie składek na ubezpieczenie wypadkowe w latach 2004-2014. Wynikiem tego było ujęcie przez Spółkę w księgach na dzień 30-09-2019 rezerwy w kwocie 1,6 mln PLN.

26.

Porównywalność danych

Nie zachodzi konieczność modyfikowania danych porównywalnych za okresy poprzednie z punktu widzenia zmiany zasady rachunkowości (nie nastąpiła zmiana tych zasad), gdyż zmiany zasad, które nastąpiły nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe. Zmiany zostały szerzej opisane w punkcie 2.2.

Zielona Góra, dnia 23 stycznia 2020 r.

Stanisław Bieńkowski
Prezes Zarządu
Stelmet S.A.

Andrzej Trybuś
Wiceprezes Zarządu
Stelmet S.A.

Dominika Bieńkowska
Członek Zarządu
Stelmet S.A.

Piotr Leszkowicz
Członek Zarządu
Stelmet S.A.

Rajmund Piel
Główny Księgowy
Stelmet S.A.